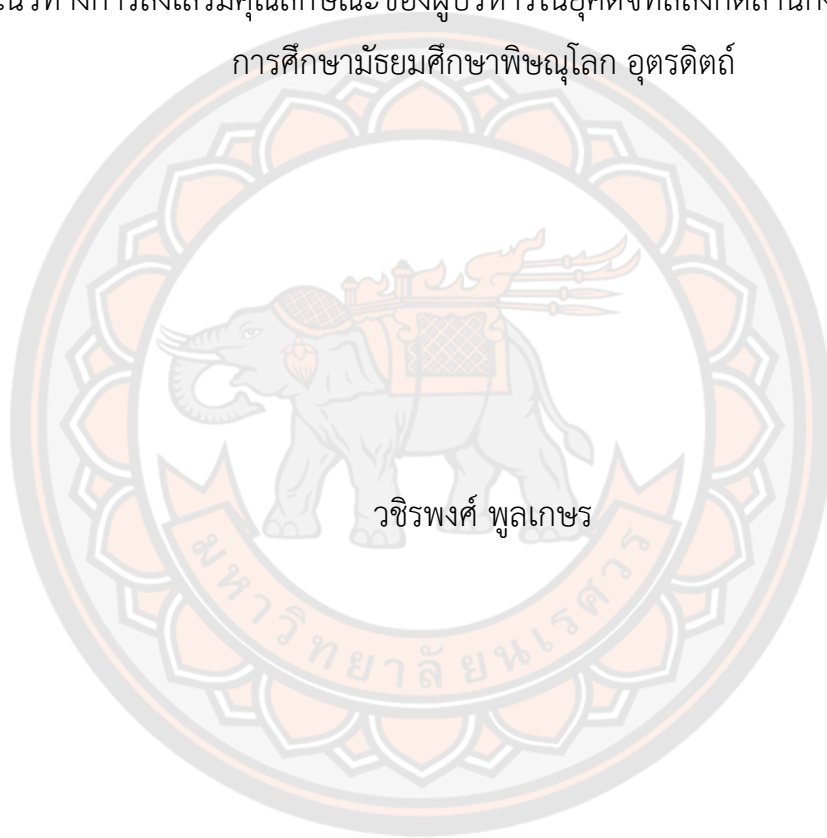

แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

วชิรพงศ์ พูลเกษร

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์"

ของ วชิรพงศ์ พูลเกษร

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปัตตา)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์)

หัวหน้าภาควิชาบริหาร วิจัย และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

ชื่อเรื่อง	แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
ผู้วิจัย	วชิรพงศ์ พูลเกษร
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศนะ ศรีปัดตา
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2565
คำสำคัญ	คุณลักษณะผู้บริหาร, ยุคดิจิทัล, สถานศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล และศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลกอุตรดิตถ์ ในปีการศึกษา 2564 จำนวนเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 56 คน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 61 คน รวมทั้ง 117 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 2) ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พบว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับการอบรมเสริมความรู้ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมให้จัดระบบงานโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ส่งเสริมให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ศิกษานิเทศก์ และผู้ที่มีส่วน
เกี่ยวข้อง และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ กำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมการ
เรียนรู้ให้ครุณาความรู้และทักษะดิจิทัลไปใช้ในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้ง
สนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์ให้สถานศึกษาอย่างทั่วถึง

Title	PURPOSED GUIDELINE DEVELOPMENT OF CHARACTERISTICS OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN DIGITAL ERA UNDER THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE PHITSANULOK UTTARADIT
Author	Wachiraphong Phunkeson
Advisor	Assistant Professor Tussana Siputta, Ph.D.
Academic Paper	M.Ed. Independent Study in Educational Administration, Naresuan University, 2022
Keywords	Characteristics of School Administrators, Digital Era, School

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the characteristics of school administrators in the digital era and the guidelines for promoting them under the Secondary Education Service Area Office Phitsanulok Uttaradit. The research method is divided into two steps. The first step is studying the characteristics of school administrators in the digital era. The informants are school administrators under the Phitsanulok Uttaradit Secondary Educational Service Area Office in the academic year 2021. They are divided into 56 school directors and 61 deputy school directors, totaling 117 informants obtained by the purposive selection method. Data is analyzed with the mean and standard deviation. The second step is studying the guideline development of the characteristics of school administrators in the digital era under the Secondary Education Service Area office Phitsanulok Uttaradit. The informant group includes 4 experts obtained by selective selection. The tool used for data collection is an interview form and it analyzes the data with content analysis.

The results of the research are as follows: 1) The characteristics of school administrators in the digital era under the Secondary Education Service Area Office Phitsanulok Uttaradit is, overall, at the highest level. When considering each aspect, the one with the highest mean is citizenship in the digital era and the one with the lowest mean is creating a learning culture in the digital era. 2) The proposed

guideline development of the characteristics of school administrators in the digital era under the Secondary Education Service Area Office Phitsanulok Uttaradit should encourage school administrators to attend training in order to enhance their knowledge of the use of information technology media. Furthermore, it should also encourage an exchange of learning activities among school administrators' educational supervisors and those involved in order to build a network of cooperation. Moreover, a clear vision must be established in order to foster a culture of learning for teachers to apply digital knowledge and skills to their operations, teaching and learning as well as to support budgets for equipment for educational institutions.

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ประสบความสำเร็จได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปัตตา อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ให้คำแนะนำให้ความเอาใจใส่ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์และทรงคุณค่า ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิรพร เขาวนชัย อาจารย์สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ดร.สุรียา จันทิมา อดีตผู้อำนวยการโรงเรียน พิษณุโลกพิทยาคม ดร.อุไร ปัญญาสิทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ดร.อมรรัตน์ สารเถื่อนแก้ว รองผู้อำนวยการโรงเรียนสารวิทยา นางสาวณัชชัญญา พุ่มชุ่ม ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ และ นางสาววิชุดา แคนเมือง ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิษณุโลก อุดรดิตต์ และนางสาวชนอนงค์ ชูรา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 คณะผู้เชี่ยวชาญ และคณะผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในการให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะในการตรวจสอบเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดีจนสามารถทำวิจัยฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุดรดิตต์ ที่ได้อนุเคราะห์ และอำนวยความสะดวกในการสนับสนุนประสานงาน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และพี่น้องนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 33 ที่ให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบและอุทิศแต่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลต่อไป

วชิรพงศ์ พูลเกษร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุณูปการ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
ตาราง.....	ฅ
ภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษายุคดิจิทัล.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร.....	17
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	44

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	46
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์	46
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์.....	50
บทที่ 4 ผลการวิจัย	53
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	54
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์	55
ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์	61
บทที่ 5 บทสรุป	73
สรุปผลการวิจัย.....	73
อภิปรายผลการวิจัย.....	75
ข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัย.....	89
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	90
ภาคผนวก ค ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC).....	98

ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม เรื่อง แนวทางการส่งเสริม
 คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 พิษณุโลก อุดรดิตถ์ 102

ประวัติผู้วิจัย 103

ตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของนักวิชาการและองค์กร ต่างๆ.....	35
ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์คุณลักษณะผู้บริหารในยุคดิจิทัล.....	37
ตาราง 3 แสดงวัน และเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์.....	52
ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	54
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุค ดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวม....	55
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุค ดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวมด้าน การมีวิสัยทัศน์.....	56
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุค ดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวมด้าน การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ.....	57
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุค ดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวมด้าน การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล.....	58
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุค ดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวมด้าน การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล.....	59
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุค ดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวมด้าน การพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ.....	60

ตาราง 11 แสดงผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์.....71

ภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....45

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันยุคโลกาภิวัตน์และการเตรียมการก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวิถีการใช้ชีวิตของคน รวมถึงข้อมูลข่าวสาร การแข่งขัน ธุรกิจและการค้ายังขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้คนไทยและเด็กไทยต้องเรียนรู้ และปรับตัวเป็นอย่างมาก ทิศทางแนวคิดและความเชื่อเดิมไม่สามารถรองรับกับการเปลี่ยนแปลงได้ จึงมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงการศึกษาไทยและบทบาทของผู้นำทางการศึกษาไทย โดยทำให้คนส่วนใหญ่สามารถอยู่กับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ได้อย่างรู้เท่าทัน (ไพฑูริย์ สีนลรัตน์, 2559, น. 183) ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรซึ่งเป็นกำลังของชาติ และผู้นำน้องค์กรต่างๆ ให้มีความสามารถทางดิจิทัลจึงเป็นสิ่งสำคัญ ดั่งยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนากำลังคนให้พร้อมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ซึ่งมีแผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ คือ การพัฒนาผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระบวนการวางแผน ยุทธศาสตร์ และติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ที่ส่งผลต่อการพัฒนาองค์กร รวมถึงแนวคิดในการบริหารจัดการสารสนเทศยุคใหม่ เพื่อนำไปสู่การบูรณาการ การทำงานระหว่างหน่วยงาน พัฒนาการให้ทันสมัย สร้างสรรค์บริการตอบสนองความต้องการของผู้รับประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และประหยัดงบประมาณ รวมถึงเป้าหมายระยะ 10 ปี ของแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป้าหมายที่ 3 กล่าวถึงการพัฒนาทุนมนุษย์สู่ยุคดิจิทัล ด้วยการเตรียมความพร้อมให้บุคลากรทุกกลุ่ม มีความรู้และทักษะที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตในยุคดิจิทัล เพื่อให้ประเทศไทยมีกำลังคนด้านดิจิทัลที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญระดับมาตรฐานสากล กำลังคนในประเทศมีความรอบรู้และสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติและสร้างสรรค์ผลงานได้ (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559, น. 19, 52)

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาประเทศโดยนำ ICT มาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนที่มุ่งเน้นให้มีโครงสร้างพื้นฐานกระจายไปยังประชาชนทุกภาคส่วนได้อย่างทั่วถึง เพื่อให้มีความรู้ และใช้ประโยชน์จากสารสนเทศสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นการปรับปรุงทิศทางการดำเนินงานของประเทศด้วยการใช้ประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยีดิจิทัล (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559, น. 11) สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ การส่งเสริมและพัฒนา

เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาในยุคศาสตร์ที่ 5 ซึ่งส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ทางด้านการศึกษา ที่มุ่งหวังให้ได้รับโอกาสเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสำหรับคนไทย ในการนำ เทคโนโลยีสารสนเทศมาตอบสนองต่อการพัฒนาในด้านการเข้าถึง การให้บริการ ความเท่าเทียมและ ประสิทธิภาพ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าว มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากลตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, 2560, น. 15) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 64 กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมและ สนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิต มีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนา เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรี อย่างเป็นทางการ และมาตรา 65 กำหนดให้มีการพัฒนาบุคลากร ทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้อง นิคม พงษ์รัตน์ (2552) ที่ได้วิเคราะห์ว่ามาตรา 65 นี้เป็นสิ่ง ที่สำคัญที่สุดที่รัฐบาลจะต้องคำนึงถึงเพราะบุคคลที่จะเข้ามาทำหน้าที่ทั้งที่เป็นผู้ผลิต ผู้ใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาเอง ต้องเป็นผู้ที่มีศักยภาพสูงสุด มีศีลธรรมจริยธรรมในตัวเองที่จะนำสิ่งเหล่านี้ ใช้ในการพัฒนาการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ รัฐบาลควรมีการเลือกสรรผู้ที่จะผลิตสื่อ ที่เป็นความรู้ ต่างๆ ออกเผยแพร่ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันไม่สับสน พร้อมทั้งผู้คอยดูแลผู้ที่จะใช้บริการเทคโนโลยี ด้วย ควรจัดให้มีการแนะแนว และสอดส่องดูแลการใช้บริการให้เป็นไปในแนวทางที่ดีด้วยเพื่อให้การใช้ สื่อเป็นไปด้วยความเต็มประสิทธิภาพที่สุด

ดิจิทัลเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อการบริหารงานของสถานศึกษาในด้านต่างๆ ทั้งการบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมการบริหารงานกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งงานของ สถานศึกษาในทุกด้านจะต้องมีระบบจัดการฐานข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อการตัดสินใจ ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ICT มาใช้เพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารและการจัดการความรู้ในงานด้าน ต่างๆ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสมเกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่าอย่างแท้จริง รวมถึงมีความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนทัศนคติ และแนวความคิดการบริหารของตนเอง ให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้ สถานศึกษามีความทันสมัย สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกๆ ด้าน (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2559, น. 72) สอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการด้านการศึกษา ในด้านที่ 3

ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีนโยบายให้พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา กำหนดตัวชี้วัดในการส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และทักษะด้าน Digital Literacy, Digital Pedagogy และทักษะการสื่อสาร ทั้งยังส่งเสริมการใช้ Digital Technology ในการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) และกรอบแนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.7/ว4 ลงวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2563 โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้กำหนดแนวทางเพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล และสนับสนุนการขับเคลื่อนประเทศไทยให้ไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำขององค์กรในยุคดิจิทัลนี้ จึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการนำองค์กรโดยใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อเป็นกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนผลลัพธ์ของสถานศึกษา (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2560, น. 172)

จากการศึกษาค้นคว้าคุณลักษณะของผู้บริหาร พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญต่อการดำเนินงาน โดยผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงาน สร้างความเชื่อมั่นให้บุคลากรในองค์กร สร้างแรงจูงใจในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ (ปนัดดา ปิ่นทัศน 2556, น. 29) และในยุคใหม่ผู้บริหารทุกระดับควรนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาใช้ให้แพร่หลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยุคของการปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารการศึกษายุคใหม่ควรนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการศึกษากันมากขึ้นเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กุลนที ทองจันทร์ (2562) ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ต้องมีคุณลักษณะที่โดดเด่น ต้องเป็นผู้นำยุคใหม่ที่สามารถมองภาพขององค์กรได้อย่างทะลุปรุโปร่งและชัดเจน มีทักษะและบทบาทในการบริหารการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จรรยา ชาวสกุล และคณะ, 2560)

ดังนั้น หากผู้บริหารขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์แล้วย่อมทำให้การทำงานไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของจอลลี (Jolly, 1996 อ้างอิงใน แพรวดาว สอนองฝัน, 2557, น. 3) ได้ศึกษาผลสำเร็จของการบริหารโรงเรียนมัธยมในการจัดโปรแกรมที่มหาวิทยาลัย แคนซัส พบว่า ผลสำเร็จของผู้บริหารขึ้นอยู่กับทักษะ ความรู้และประสบการณ์ในการบริหาร ซึ่งถือว่ามีความจำเป็นมากต่อผู้บริหารโรงเรียนมัธยม ทักษะและความถนัดที่มีความสำคัญต่องาน คือ ทักษะด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์การจัดการเรื่องความขัดแย้ง การมีมนุษยสัมพันธ์ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร การพูดในที่สาธารณะ ความสามารถในการจัดการองค์กรโดยเน้นที่การจัดการและการนิเทศเป็นสำคัญ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคดิจิทัล ความผิดพลาดในการบริหารในยุคดิจิทัล เช่น การมองไม่เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (See no evil) การที่ผู้บริหารระดับสูงไม่สามารถหรือไม่พยายามที่จะมองเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมภายนอก ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กร จนในสถาบันการศึกษาหลายแห่งได้บรรจุเรื่องนี้เป็นวิชาหนึ่งของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ถึงกระนั้นก็ตามผู้บริหารขององค์กรยักษ์ใหญ่หลายแห่งก็ยังหนีไม่พ้นต่อความผิดพลาดนี้ เช่น ความล้มเหลวที่เกิดขึ้นกับ Polaroid นั้นสาเหตุหลักเกิดจากการที่ผู้บริหารไม่สามารถตอบสนอง การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็ว (พสุ เดชะรินทร์, 2554) ซึ่งการเตรียมการศึกษาในยุคดิจิทัลจะต้องมีการวางแผนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน จัดหลักสูตรให้ครอบคลุมคนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะ การสร้างนวัตกรรมในการขับเคลื่อนประเทศ นอกจากนี้ต้องเปลี่ยนระบบการประเมินเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตร โดยเฉพาะการคิดเป็นวิเคราะห์เป็นตามยุคดิจิทัล ในขณะเดียวกันต้องปรับการอบรมครูให้ตรงกับความต้องการในการนำความรู้ไปใช้ ตลอดจนให้วิทยฐานะแก่ครูสอนดีหรือครูที่สนใจเด็กเพื่อยกย่องชมเชย สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปด้วยกัน ปัจจุบันทุกคนต้องกลับมาดูว่าสิ่งที่ผลิตกันอยู่เป็นนวัตกรรมหรือเป็นเพียงสิ่งประดิษฐ์เท่านั้น เพราะนวัตกรรมที่ถูกต้องจริงๆ ต้องสามารถขยายผลในเชิงพาณิชย์ได้ ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนคุณลักษณะใหม่ เพื่อให้เข้ากับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป (ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์, 2559) สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของ สุทธิดิล พุทธรักษ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ให้ความเห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ควรต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มีทักษะต่างๆ ที่จำเป็นต่อการบริหาร (จันทิมา ประสงค์มณี, 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้แปลงยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม มีโครงการส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้ทักษะทางดิจิทัล โดยมีนโยบายและจุดเน้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ให้สถานศึกษาขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วย “การใช้พื้นที่เป็นฐาน ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน” ตามแนวทางการขับเคลื่อน สพม.พิษณุโลก อุตรดิตถ์ พัฒนาวิถีใหม่ ได้วิถีคุณภาพ ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาระบบบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน มีนวัตกรรมเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษาบนฐานข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ทันสมัย และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เน้นยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาภายใต้ “โครงการห้องเรียนนำอยู่ การเรียนรู้ก้าวไกล พัฒนาวิถีใหม่ ได้วิถีคุณภาพ” โดยการสร้างห้องเรียนคุณภาพ เสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีความรู้ทันต่อสถานการณ์ของโลก ใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ สามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาและส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนของการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ และการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ 3) ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล 4) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และ 5) ด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ

ขอบเขตกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิชณุโลก อุตรดิตถ์ ในปีการศึกษา 2564 โดยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิชณุโลก อุตรดิตถ์ ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง จำแนกเป็น ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 56 คน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 61 คน รวมทั้งหมด 117 คน

ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิชณุโลก อุตรดิตถ์ แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการปรับปรุง อย่างเป็นระบบ 3) ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล 4) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุค ดิจิทัล และ 5) ด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิชณุโลก อุตรดิตถ์

ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิชณุโลก อุตรดิตถ์ ในขั้นตอนที่ 1 โดยการเลือกจากข้อคุณลักษณะ ที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดในแต่ละด้านมาเป็นกรอบในการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของ ผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิชณุโลก อุตรดิตถ์

ขอบเขตกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณลักษณะของ ผู้บริหารในยุคดิจิทัล จำนวน 4 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท ทางการศึกษาหรือเทียบเท่า มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่ารองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชำนาญการหรือผู้อำนวยการชำนาญการ และมีประสบการณ์การทำงานและการบริหารงาน มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน ได้แก่

1.1 ดร.อุไร ปัญญาสิทธิ์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิชณุโลก อุตรดิตถ์

1.2 นางสาวชนอนงค์ ชูรา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองปรือ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิชณุโลก เขต 2

2. เป็นศึกษานิเทศก์ ผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ด้านเทคโนโลยี มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่า ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ และมีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน ได้แก่

2.1 นางสาวณัชชนิภูฐา พุ่มชุ่ม ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

2.2 นางสาววิชุดา แคนเมือง ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (Information and Communication Technology) และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ในการสนับสนุนอย่างเพียงพอ เพื่อให้กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลประกอบไปด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้นำในการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเพื่อขับเคลื่อนองค์กร ภายใต้การตอบสนองตามนโยบาย ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสในการพัฒนาตนเอง สร้างการยอมรับ ความไว้วางใจและจิตสำนึกเชิงบวกในการปฏิบัติงานให้แก่ครู รวมถึงนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้และบูรณาการให้เกิดการยกระดับและความเป็นเลิศทางการศึกษา

1.2 ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้มีการสนับสนุนส่งเสริมความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัล โดยการให้คำปรึกษาและกำกับติดตามสำหรับการใช้ ICT กับบุคลากรทุกคนในองค์กร โดยคำนึงถึงการใช้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสม เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่องานและเกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการองค์กร

1.3 ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการแสดงออกด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างปฏิสัมพันธ์และความไว้วางใจให้แก่ผู้อื่น ตระหนักถึงคุณธรรม จริยธรรม และกฎหมายของสังคม มีความรู้ ความเข้าใจ มีวิธีการปกป้องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีผ่านระบบทางไกลมาใช้ในการทำงาน รวมถึงมีการบริหารจัดการ กำกับ ควบคุม พฤติกรรมในการใช้สื่อออนไลน์ของบุคลากรในองค์กรได้อย่างเหมาะสม

1.4 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยี นวัตกรรมดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน โดยให้ครูตระหนักถึงคุณค่าของนวัตกรรมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของครูอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างทั่วถึง

1.5 ด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการสนับสนุน ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการตอบสนองต่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีและทรัพยากรดิจิทัลให้แก่ผู้เรียน รวมถึงการสร้างเครือข่ายกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาความเป็นครูและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์และภาวะผู้นำในการใช้เทคโนโลยี

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในปีการศึกษา 2564

3. แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะผู้บริหารในยุคดิจิทัล หมายถึง ข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับวิธีการสร้างคุณลักษณะและการปฏิบัติที่ส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารยุคดิจิทัล ด้านความสามารถทางด้านการมีวิสัยทัศน์ การพัฒนาปรับปรุงอย่างเป็นระบบ มีความเป็นเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล สามารถสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และสามารถพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาสู่ยุคดิจิทัล และผู้บริหารการศึกษาสามารถนำผลที่ได้ไปสร้างเป็นแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารยุคดิจิทัล ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายการบริหาร
 - 1.2 ความหมายการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษายุคดิจิทัล
 - 2.1 ความหมายของยุคดิจิทัล
 - 2.2 การจัดการศึกษายุคดิจิทัล
 - 2.3 การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล
3. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล
 - 3.1 ความหมายของคุณลักษณะของผู้บริหาร
 - 3.2 ความหมายของคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล
 - 3.3 ความสำคัญคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล
 - 3.4 องค์ประกอบคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล
4. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
 - 4.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก
อุตรดิตถ์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหาร

จากการศึกษาค้นคว้าความหมายของการบริหาร มีการให้คำอธิบายความหมายของการบริหารไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

วิทยา ด้านธำรงกุล (2546, น. 29) การบริหาร (Management) หรือ การจัดการ หรือ การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการของการวางแผน (Planning) หรือจัดการองค์การ (Organizing) การนำและบังคับบัญชา (Leading) และการควบคุม (Controlling) ทรัพยากรต่างๆ ขององค์การเพื่อบรรลุในเป้าหมายที่กำหนดไว้

จงพวงค์ มงคลวนิช (2556) การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

การดี อนันต์นาวิ (2557) การบริหาร หมายถึง กิจกรรมของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีการร่วมมือกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยใช้เทคนิคและวิธีการต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

สัมมา ธรนิษฐ์ (2560) การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยอาศัยกระบวนการวางแผน การจัดการองค์การ การสั่งการ การควบคุม และการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอชิชัย (2563) การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของบุคคลและกลุ่มผู้บริหารเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของงานที่เกิดขึ้น รวมทั้งการบริหารยังเป็นศาสตร์ที่มีวิทยาการสามารถเรียนรู้ได้ และเป็นทั้งศิลป์ที่มีลักษณะเกี่ยวกับการปฏิบัติ การประยุกต์ศาสตร์ต่างๆ เพื่อมาใช้ในการบริหาร

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพอสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเป็นกลุ่มคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายสูงสุด โดยอาศัยการวางแผน และใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด มารวมกันและให้บรรลุโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกัน

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าความหมายของการบริหารการศึกษา มีการให้คำอธิบายความหมายของการบริหารไว้อย่างหลากหลายทั้งคล้ายๆกันและแตกต่างกัน ดังนี้

ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอชิชัย (2563) การบริหารการศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ความคิดความสามารถและความเป็นคนดีที่ ซึ่งการพัฒนา

คนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอน ในสถาบันการศึกษาการปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัยและอื่นๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่า “ภารกิจทางการบริหารการศึกษา” หรือ “งานบริหารการศึกษา” นั่นเอง

มูนา จารง (2560, น. 30) การบริหารสถานศึกษา หมายถึง แนวทางปฏิรูปการศึกษา มุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานและจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพโดยได้บัญญัติให้มีกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง เพื่อความยืดหยุ่นและความรวดเร็วในการบริหารจัดการให้องค์กรมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

ภารดี อนันต์นาวิ (2557) การบริหารการศึกษาอาจพิจารณาว่าเป็นกิจกรรมประเภทหนึ่ง หมายถึงกิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายๆ คน ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาให้เด็กเยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้านให้มีความสามารถ ทักษะ ทักษะ ค่านิยมหรือคุณธรรม ส่วนในด้านสังคม การเมืองและเศรษฐกิจนั้น ต้องการให้เป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ที่เป็นระเบียบแบบแผน ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน

สุภัค ยมพุก (2558, น.14) การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการต่างๆ ภายในสถานศึกษาที่จะทำให้อุบลการเกิดการรับรู้กระบวนการในการบริหารสถานศึกษา สร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

จงพงศ์ มงคลวนิช (2556) การบริหารการศึกษา หมายถึงการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของผู้บริหารร่วมกับครูหรือบุคลากรในโรงเรียน อธิการบดีหรือผู้บริหารร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่างๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่างๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้น การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอน ในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย และอื่นๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่า “ภารกิจทางการบริหารการศึกษา” หรือ “งานบริหารการศึกษา” นั่นเอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาผู้เรียน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพอสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ภารกิจหรืองานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ความคิดความสามารถและความเป็นคนดี สามารถ

ดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานและจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง เป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ที่เป็นระเบียบแบบแผน

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษายุคดิจิทัล

ความหมายของยุคดิจิทัล

LEAD Research Series (2015, p. 4) ได้ให้ความหมายว่า ยุคดิจิทัลเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งแวดล้อม ธุรกิจ และข้อมูลข่าวสารกระจายไปอย่างรวดเร็ว มีการเชื่อมต่อของโลกเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและชัดเจน มีรูปแบบธุรกิจใหม่ๆ เกิดขึ้น และธุรกิจบางอย่างได้หมดไป กลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสร้างข้อเรียกร้องและแสดงความต้องการขึ้นในองค์กร หมายความว่าผู้นำจะต้องวางแผนมีกลยุทธ์มากกว่าเดิมเพื่อเตรียมความพร้อมในอนาคตขององค์กร และผู้นำต้องทำการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและวัฒนธรรมขององค์กรด้วย ในขณะที่เดียวกันผู้นำก็จะตกอยู่ในสภาวะภายใต้แรงกดดันเช่นกัน

Bank Alfalah (2017, p. 1) ได้ให้ความหมายว่า ยุคดิจิทัลเป็นยุคที่คนส่วนใหญ่เข้าใจว่าเป็นสิ่งใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจุบัน เช่น อินเทอร์เน็ต (Internet) อีเมล (Email) แอปพลิเคชันมือถือ (Mobile Apps) การติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Communication) การส่งข้อความ (Texting) การเรียนรู้ด้วยตนเองของคอมพิวเตอร์ (Machine Learning) ซึ่งเป็นการรวมของศาสตร์หลายแขนงและวิทยาการคอมพิวเตอร์ วิศวกรรม สถิติ เป็นต้น การแฮกข้อมูล (Hacking) พาณิชยกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) การบริหารจัดการภาครัฐผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-Governance) และสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นต้น ซึ่งเป็นยุคที่มีลักษณะการเชื่อมโยงที่กว้างขวางขึ้น มีข้อมูลข่าวสารมากขึ้นและกระจายได้รวดเร็วขึ้น ลดลำดับขั้นในการติดต่อสื่อสาร ทำให้การทำงานใช้เวลาอันน้อยลง และลดข้อจำกัดในเรื่องสถานที่ด้วย

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562, น. 14) ได้ให้ความหมายว่า ยุคดิจิทัลเป็นยุคที่เทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้า ทำให้มีความสะดวกรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลข่าวสาร และองค์ความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นข้อความ ภาพ เสียง หรือคลิปวิดีโอ ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างรวดเร็วในทุกที่และตลอดเวลา รวมทั้งสามารถ เข้าถึงแหล่งข้อมูลปริมาณมหาศาลผ่านโลกออนไลน์มากขึ้น เป็นโลกที่อินเทอร์เน็ตเป็นทุกสรรพสิ่ง (Internet of things) อันเนื่องมาจากเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่สามารถเชื่อมต่ออุปกรณ์ต่างๆ ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่มี อยู่จำนวนมาก (Big data) ผ่านการวิเคราะห์ ประมวลผลอย่างรวดเร็ว ทำให้มีความสะดวกรวดเร็วในการใช้งาน ความเป็นยุคดิจิทัลนี้จึงเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของมนุษย์ไปได้อย่าง

มากมายโดยสภาพดังกล่าวนำไปสู่โอกาสอย่าง มหาศาล แต่ในทางตรงกันข้ามทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้อีกมากมายด้วยเช่นกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ และทำให้เกิดสภาวะการแข่งขันสูงขึ้นในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ที่สำคัญคือ ส่งผลให้คุณลักษณะของเด็กเปลี่ยนไป

กัณฑ์มล วราสุนันท์ (2562) ได้ให้ความหมายว่า ยุคดิจิทัลเป็นยุคที่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้โครงสร้างพื้นฐานมากขึ้น เช่น อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ อีเมล แอปพลิเคชันมือถือ และ เทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารอื่นๆ มาอำนวยความสะดวกในการทำงานและชีวิตประจำวัน ทำให้การทำงานใช้เวลาน้อยลง เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ข้อมูลข่าวสารกระจายไปอย่างรวดเร็ว มีการเชื่อมต่อของโลกเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพอสรุปได้ว่า ยุคดิจิทัล หมายถึง ยุคที่มีการเปลี่ยนแปลง มีข้อมูลข่าวสาร มากขึ้นและกระจายได้รวดเร็วขึ้น มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในโครงสร้างพื้นฐานมากขึ้น ลดลำดับ ชั้นในการ ติดต่อสื่อสาร ทำให้การทำงานใช้เวลาน้อยลง และลดข้อจำกัดในเรื่องสถานที่ การเชื่อมต่อ ของโลกเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและชัดเจน ซึ่งเป็นการรวมของศาสตร์หลายแขนงและวิทยาการ คอมพิวเตอร์ วิศวกรรม สถิติ เป็นต้น แต่ในทางตรงกันข้ามก็ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ และทำให้เกิดสภาวะการแข่งขันสูงขึ้นในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ที่สำคัญ คือ ส่งผลให้ คุณลักษณะของเด็กเปลี่ยนไป และการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลให้กลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสร้างข้อ เรียกร้องและแสดงความต้องการขึ้นในองค์กร หมายความว่าผู้นำจะต้องวางแผนมีกลยุทธ์มากกว่าเดิม เพื่อเตรียมความพร้อมในอนาคตขององค์กร

การจัดการศึกษายุคดิจิทัล

เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ (2559) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการศึกษาในยุคดิจิทัลของ ประเทศไทยไว้ว่า เทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และได้เข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลง การดำเนินชีวิตประจำวันของเรา ทำให้การเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ทำได้เร็วกว่าเดิม โดยที่ขณะนี้ โลกของเรามีการเชื่อมต่อด้วยเทคโนโลยีไร้สาย โดยการเชื่อมต่อได้เข้าไปถึงระดับบุคคล และจำนวน การเชื่อมต่อเข้าใกล้จำนวนประชากรโลกเข้าทุกขณะ อีกทั้งอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ส่วนบุคคลมี ประสิทธิภาพในการคำนวณสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว สามารถเชื่อมต่อผู้คนจำนวนมหาศาลในเวลาเดียวกัน ประกอบกับความสามารถในการส่งข้อมูลที่มีความเร็วสูง และยังมีแนวโน้มที่จะถึงจุดอิ่มตัวเลย แม้แต่น้อย

เทคโนโลยีที่โดดเด่นที่กำลังทำให้สิ่งของทุกสรรพสิ่งบนโลกสามารถเชื่อมต่อกันได้ นั่นคือ Internet of Everything (IoE) ซึ่งเข้ามาเปลี่ยนแปลงและมีผลต่อทุกระบบของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีการนำ IoE มาใช้ในการปฏิวัติการศึกษา เพื่อสร้างรูปแบบของการเรียนรู้ของคนรุ่นใหม่ จะยิ่งทำให้เกิดการต่อยอดการเรียนรู้อย่างไม่สิ้นสุด ความเร็วในการเชื่อมต่อที่เพิ่มขึ้น และราคา

อุปกรณ์ต่างๆ ที่ลดลง ทำให้สามารถยืนยันได้ว่า IoE จะสร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนมากกว่าในอดีตที่ผ่านมา เช่น นักศึกษาที่อาศัยอยู่ในลอนดอนสามารถร่วมรับฟังการบรรยายจากสถาบันการศึกษาในสหรัฐอเมริกาได้ โดยอาศัยอุปกรณ์สื่อสารที่ทำให้ระยะทางไม่เป็นอุปสรรคในการเรียน โดยข้อมูลการเรียนรู้และข้อมูลทั้งหมดจะพร้อมให้นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลทั้งหมดได้ตลอดเวลา

ข้อมูลและสื่อการสอนต่างๆ ที่มีอยู่จะถูกนำมาใช้ร่วมกันในรูปแบบใหม่ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่จะส่งผลกระทบต่อ “วิธีการ” และ “สถานที่” ที่ใช้ในการเรียนรู้ ดังนั้น นักเรียนจะต้องเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ อีกทั้งการเชื่อมต่อที่เกิดขึ้นโดย IoE จะทำให้อุปกรณ์สามารถนำมาใช้ประเมินประสิทธิภาพของผู้เรียน สามารถออกแบบแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบเพื่อทดสอบจุดอ่อนและจุดแข็งของนักเรียน และนักเรียนสามารถประเมินศักยภาพได้ด้วยตัวเอง นอกจากนี้ IoE ยังสามารถเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ของผู้มีความบกพร่องทางร่างกายและทางสติปัญญา เช่น ในประเทศออสเตรเลีย นำเทคโนโลยีเซ็นเซอร์ไปใช้ในโรงเรียนสอนผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย โดยเซ็นเซอร์จะเข้ามาเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้ภาษาของนักเรียน และใช้ในการปรับปรุงการเรียนรู้สำหรับนักเรียนสมาธิสั้น โดยการตรวจเช็คการทำงานของสมองและการให้รางวัลสำหรับนักเรียนที่มีพัฒนาการเรียนรู้ที่ดีขึ้น การเชื่อมต่อระหว่างองค์ประกอบที่สำคัญของ IoE ซึ่งได้แก่ คน กระบวนการ ข้อมูล และสิ่งต่างๆ จะทำให้เกิดกระบวนการที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น แม้ว่าการเข้าไปนั่งเรียนที่โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยยังคงเป็นบรรทัดฐานของระบบการศึกษาปัจจุบัน แต่อีกไม่นานคาดว่าจะมีการเรียนการสอนผ่านอุปกรณ์ต่างๆ และผู้เรียนก็สามารถเรียนได้จากทุกที่ ไม่จำเป็นต้องไปนั่งเรียนที่โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย

รูปแบบการเรียนการสอนนับตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน มีกระบวนการและวิธีการศึกษาที่มีรูปแบบไม่ต่างกันมากนัก โดยมีการเรียนการสอน ให้การบ้าน มีแบบทดสอบเพื่อประเมินว่านักเรียนมีความเข้าใจบทเรียนหรือไม่ กล่าวคือ เป็นการเรียนการสอนในห้องเรียนโดยใช้หนังสือเรียน แต่ในขณะที่อุตสาหกรรมอื่นๆ มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง และรวดเร็วรุนแรงเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากการนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาใช้ในอุตสาหกรรมมากขึ้น ทำให้นักเรียนไปภาคการศึกษาควรจะได้เวลาสำหรับการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ภาคการศึกษาสามารถพัฒนาได้อย่างก้าวกระโดด ทำให้เกิดโอกาสในการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมากขึ้น และลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษา เทคโนโลยีดิจิทัลจะช่วยให้ระดับการสอน ความสามารถ และเนื้อหาความรู้ สามารถมีวิธีการใหม่ๆ ในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น และเปลี่ยนแปลงรูปแบบการศึกษา สร้างความยืดหยุ่นให้กับรูปแบบการเรียนการสอนมากขึ้น ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา โดยจะเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์ใดก็ได้ที่มีอยู่และสามารถลดค่าใช้จ่ายในเรื่องตำราเรียนได้ ผู้เรียนสามารถค้นหาตำราเรียนอิเล็กทรอนิกส์ได้ตามต้องการ การขับเคลื่อนด้วย IoE จะทำให้

สถาบันการศึกษาสามารถยกระดับการเรียนการสอน และมีต้นทุนที่ต่ำกว่าเดิม แม้ว่าสื่อออนไลน์ และ วิดีโอ จะไม่ใช่เทคโนโลยีใหม่เพื่อการศึกษา แต่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัลนั้น IoE จะทำให้เกิด ความสามารถใหม่ๆ ที่โดดเด่น เพื่อการปรับปรุงทั้งผลที่ได้จากการศึกษา และการขยายการเข้าถึง การศึกษาที่มีคุณภาพ ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ความรู้และเทคโนโลยีจะทำให้เกิดการเติบโต ทางเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดด ดังนั้นหน้าที่ของรัฐที่สำคัญที่สุดคือ การดึงดูดคนเก่งเอาไว้มิให้ไหล ออกไปอยู่กับประเทศที่เสนอผลประโยชน์ที่สูง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพอสรุปได้ว่า การศึกษายุคดิจิทัล หมายถึง การเชื่อมต่อโดยเทคโนโลยี ไร้สายได้เข้าไปถึงระดับบุคคล อีกทั้งอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ส่วนบุคคลมีประสิทธิภาพในการคำนวณ สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว สามารถเชื่อมต่อผู้คนจำนวนมหาศาลในเวลาเดียวกัน ประกอบกับความสามารถ ในการส่งข้อมูลที่มีความเร็วสูง เทคโนโลยีนั้นคือ Internet of Everything (IoE) และหากนำ IoE มาใช้ในการปฏิวัติการศึกษา เพื่อสร้างรูปแบบของการเรียนรู้ของคนรุ่นใหม่ จะยิ่งทำให้เกิด การต่อยอดการเรียนรู้อย่างไม่วันสิ้นสุด ระยะเวลาจะไม่เป็นอุปสรรคในการเรียนหากอาศัยอุปกรณ์ สื่อสาร โดยนักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลทั้งหมดได้ตลอดเวลา ถึงแม้ว่าการนั่งเรียนที่โรงเรียนหรือ มหาวิทยาลัยยังคงเป็นบรรทัดฐานของระบบการศึกษาปัจจุบัน แต่คาดว่าจะมีการเรียนการสอน ผ่านอุปกรณ์ต่างๆ และผู้เรียนก็สามารถเรียนได้จากทุกที่ ทำให้นับจากนี้ไปในภาคการศึกษาควร จะเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาได้อย่างก้าวกระโดด และช่วยให้เกิดโอกาสในการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มากขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษา เทคโนโลยีดิจิทัลจะช่วยสร้างวิธีการใหม่ๆ ในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น และสามารถลดค่าใช้จ่ายในเรื่องตำราเรียนได้ ผู้เรียนสามารถค้นหาตำราเรียน อิเล็กทรอนิกส์ได้ตามต้องการ

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

จากการศึกษาค้นคว้าความสำคัญของการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล มีการให้คำอธิบาย ความหมายของการบริหารไว้อย่างหลากหลายทั้งคล้ายๆกันและแตกต่างกัน ดังนี้

จิณฉัตร ปะโคทัง (2561, น. 282) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลต้องสามารถ รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว มีการวิเคราะห์สถานการณ์ของข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ทันสมัย และเชื่อถือได้ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาทั้งคน เครื่องมือ สื่อ และ โปรแกรมต่างๆ ให้ทันสมัยพร้อมใช้อย่างสม่ำเสมอ

อารีย์ น้ำใจดี และพิชญาภา ยืนยาว (2562, น. 1647 -1648) กล่าวว่า การบริหาร สถานศึกษายุคดิจิทัล จะมีปัจจัยภายในสนับสนุนความสำเร็จการทำงานที่ทันสมัยรวดเร็ว แม่นยำและ เกิดประสิทธิภาพตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ด้านกลยุทธ์ (Digital Strategy) กลยุทธ์ทางดิจิทัลที่ดีนั้นจะเป็นส่วนสำคัญในการกำหนด ทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยใช้ความสามารถทางเทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุน

ให้สถานศึกษาได้รับประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงไปสู่สถานศึกษาดิจิทัล อีกทั้งกลยุทธ์ทางดิจิทัลที่ตื้นนั้นยังต้องสอดคล้องและส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถบรรลุพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษารวมถึงมีจุดมุ่งหมายในการใช้เทคโนโลยี เข้ามาเสริมสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้รับบริการหรือผู้ปฏิบัติงานปรับปรุงรูปแบบการดำเนินงานในสถานศึกษาให้มีความสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ไม่ใช่เพียงการนำเทคโนโลยีมาใช้แก้ปัญหาเป็นจุดๆ หรือเพิ่มประสิทธิภาพของเฉพาะบางกระบวนการ ดังที่ Fred R. David (2012, p. 13) กล่าวว่า กลยุทธ์เป็นวัตถุประสงค์ระยะยาวที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ

2. ด้านผู้นำ (Leadership) สถานศึกษาจะประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงได้นั้น จำเป็นต้องมีผู้นำที่เป็นต้นแบบที่ดี (Role Model) ที่พร้อมจะผลักดันและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงไปสู่สถานศึกษาดิจิทัลนั้น ผู้นำจำเป็นที่จะต้องมีความเข้าใจและมองเห็นโอกาสในการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์มาใช้ อีกทั้งควรมีทักษะในการสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจและความเชื่อมั่นให้กับบุคลากรในหน่วยงาน รวมถึงเป็นกลไกหลักในการบริหารจัดการให้หน่วยงานต่างๆ ในสถานศึกษาทำงานสอดคล้องประสานเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ

3. ด้านความสามารถของบุคลากร (Workforce Skills) บุคลากรในทุกระดับชั้นนั้นมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงให้สัมฤทธิ์ผล นอกจากการทำให้บุคลากรเข้าใจถึงความสำคัญ และรู้สึกตื่นตัวกับการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษายังจำเป็นต้องให้บุคลากรมีความสามารถที่เหมาะสม ทั้งนี้ความสามารถของบุคลากรสำหรับสถานศึกษาดิจิทัลนั้น นอกจากต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านเทคโนโลยี ยังจำเป็นต้องมีความสามารถคิดเชิงระบบ เพื่อรองรับแนวคิดการให้บริการเป็นศูนย์กลาง รวมถึงต้องมีความสามารถในการทำงานแบบยืดหยุ่น เพื่อให้สามารถจัดทำโครงการภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพและได้รับประโยชน์สูงสุด

4. ด้านวัฒนธรรมองค์กร (Culture) เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงไปสู่สถานศึกษาดิจิทัลเป็นไปอย่างยั่งยืน สถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมให้สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมและกระบวนการทำงานแบบใหม่ในอนาคต วัฒนธรรมองค์กรที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการเป็นสถานศึกษาดิจิทัลนั้น นอกจากความพร้อมในการปรับตัว ความไว้วางใจต่อการเปลี่ยนแปลงและความยืดหยุ่นในการดำเนินการยังต้องประกอบด้วย การยอมรับความเสี่ยงซึ่งสนับสนุนให้สถานศึกษาทดลองสร้างรูปแบบการทำงานหรือบริการใหม่และทดลองปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และนำความรู้ไปต่อยอดการพัฒนา รวมถึงการทำงานร่วมกันเพื่อส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานเข้าใจการดำเนินการสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงาน ระดมความรู้ ความสามารถ และความคิดเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังที่ กฤษณก ดวงชาต (2557, น. 162-163) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของวัฒนธรรมองค์กรสามารถเรียนรู้ได้ผ่านการสังเกตจดจำเรียนรู้จากประสบการณ์ต่างๆ และสามารถส่งผ่านจาก

รุ่มสุ่ม การปรับตัวเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับบุคลากรในองค์กรจะเป็นสิ่งสำคัญในการปรับตัวเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กร

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพอสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษายุคดิจิทัล เพราะจะต้องสามารถรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว มีการวิเคราะห์สถานการณ์ของข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ทันสมัยและเชื่อถือได้ เพราะความสำคัญของการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ ซึ่งจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาทั้งคน เครื่องมือ สื่อ และโปรแกรมต่างๆ โดยนำปัจจัยเหล่านั้นมาสนับสนุนความสำเร็จการทำงาน ที่ทันสมัย รวดเร็ว แม่นยำ เกิดประสิทธิภาพตามเป้าหมายและสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร

ความหมายของคุณลักษณะของผู้บริหาร

จากการศึกษาค้นคว้าความหมายของคุณลักษณะของผู้บริหาร มีการให้คำอธิบายความหมายของการบริหารไว้อย่างหลากหลายทั้งคล้ายๆกันและแตกต่างกัน ดังนี้

ศราวุธ กางสำโรง (2559, น. 28) สรุปคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารไว้ว่า จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ดี ผู้นำที่ดีจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ และความรู้ทั่วไป มีปฏิภาณไหวพริบดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ท้าทายและบุคลิกดี มีความกระตือรือร้น ตัดสินใจโดยใช้ดุลยพินิจที่ดีและถูกต้อง มีความอดทน มีสมาธิในการทำงาน สามารถสื่อสารได้เป็นอย่างดี มีความเห็นอกเห็นใจ และมีน้ำใจต่อผู้ร่วมงาน ไม่เห็นแก่ตัวสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ประสานงานได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีน้ำใจและมีความยุติธรรม เป็นที่ยอมรับนับถือของผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป

ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2560, น. 14) สรุปคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารไว้ว่า การเป็นผู้บริหารจะต้องมีคุณลักษณะผู้นำที่มีความคิดด้านกว้างไกล ทันเหตุการณ์กับโลกยุคโลกาภิวัตน์ ผู้บริหารที่ดีต้องเรียนรู้แนวคิดและวิธีการใหม่ๆแล้วนำไปเสริมกับแนวคิดและวิธีการที่ดีปฏิบัติตามกฎกติกาทางการเมืองสังคมและทางจิตวิทยาต้องยึดหลักโครงสร้างและส่วนต่างๆ ให้สัมพันธ์กันบ่งบอกถึงลักษณะที่เป็นองค์การรวมมองด้านเศรษฐกิจการเมืองสังคมวัฒนธรรมสัมพันธ์กันและมีการบูรณาการร่วมกันอย่างเป็นระบบ

Stogdill (1948, อ้างอิงใน สุนทร โคตรบรรเทา, 2560, น. 44-49) ผู้บริหารมีลักษณะและทักษะหลายอย่างที่ไม่เป็นผู้นำไม่มี คุณลักษณะเหล่านี้แปรผันไปตามสถานการณ์ ซึ่งสตอกดิลล์ได้แบ่งคุณลักษณะและทักษะของผู้นำไว้ 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านสมรรถนะ คือ ความสามารถ ส่วนทักษะ คือ ความชำนาญ ในที่นี้ คุณลักษณะและทักษะด้านสมรรถนะของผู้ผู้มี 5 ประการได้แก่ เชาว์ปัญญา (Intelligence) หมายถึง ความรู้ ความเฉลียวฉลาด และความมีปัญญาดี ความตื่นตัว (Alertness) หมายถึง ความคล่องแคล่วว่องไวในการสังเกตและการตอบสนองต่ออันตรายและสถานการณ์ที่ไม่ปกติ ความสามารถในการพูดคล่อง (Verbal Facility) หมายถึง ความสามารถตามธรรมชาติในการพูดดีและฟังง่าย ความเป็นต้นคิด หรือ ทัศนภาพ (Originality) หมายถึง การมีความสามารถในการคิดแปลกใหม่ คิดสร้างสรรค์ และคิดอย่างอิสระ การตัดสินใจ (Judgment) หมายถึง การมีความสามารถในการตัดสินใจ ที่มีการพิจารณาแล้วอย่างดีและรอบคอบ และสร้างแนวความคิดอย่างมีเหตุผล

2. ด้านผลสัมฤทธิ์ ผู้ผู้มีคุณลักษณะและทักษะด้านผลสัมฤทธิ์ 3 ประการ ดังนี้

ความสามารถทางด้านวิชาการ (Scholarship) หมายถึง การมีความรู้ในระดับสูง มีความเก่งในการเรียนรู้ มีความเข้าใจงานวิชาการได้ในระดับสูง

ความรู้ (Knowledge) ผู้ผู้มีคุณลักษณะโดดเด่นในด้านความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ และรู้ในสิ่งที่พูดไม่รู้ และรู้จักในด้านต่างๆ

ด้านความสำเร็จทางกีฬา (Sport Success) ผู้ผู้มีนับเป็นผู้ที่มีกีฬาที่ตนชอบและสนใจเป็นพิเศษและฝึกฝนมาในกีฬาประเภทนั้นจนมีความสำเร็จในการกีฬา

3. ด้านความรับผิดชอบ ผู้ผู้มีคุณลักษณะโดดเด่นในด้านความรับผิดชอบ 6 ประการ ได้แก่ การพึ่งพาได้ (Dependability) ผู้ผู้มีคุณลักษณะโดดเด่นที่น่าไว้วางใจได้ และพึ่งพาได้อย่างมีความเชื่อมั่น

ความริเริ่ม (Initiative) ผู้ผู้มีคุณลักษณะที่เป็นความสามารถในการคิดอย่างอิสระด้วยวิธีการใหม่ๆ ก่อนผู้อื่น

ความยืนหยัด (Persistence) ผู้ผู้มีคุณลักษณะโดดเด่นในความอดทนสู้งานและทำต่อไป ทั้งที่มีความยุ่งยากและมีการต่อต้านจนกว่าจะประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย

ความเป็นนักต่อสู้ (Aggressiveness) ผู้ผู้มีลักษณะโดดเด่นในการเป็นคนจริง ไม่ยอมท้อถอย และไม่ยอมแพ้โดยง่าย

ความเชื่อมั่นตนเอง (Self-confidence) ผู้ผู้มีมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงและเหนือกว่าผู้อื่น

ความปรารถนาในความเป็นเลิศ (Desire of Excellence) ผู้ผู้มีลักษณะในการพัฒนาความเป็นเลิศในสิ่งที่คิดที่พูดและที่ทำ

4. ด้านการมีส่วนร่วม ผู้ผู้มีคุณลักษณะในการคบค้าสมาคมกับผู้อื่นได้ทุกวงการ ต้องการในการมีส่วนร่วมใน 5 ประการ ดังต่อไปนี้

การมีกิจกรรม (Activity) ผู้นำมีคุณลักษณะในการทำงานไม่หยุดหย่อน มีกิจกรรม อยู่เสมอ ไม่ยอมปล่อยให้เวลาให้ว่าง

การคบหาได้ (Sociability) ผู้นำมีคุณลักษณะในการเต็มใจพูดคุย และเข้าร่วมใน กิจกรรมกับผู้อื่นอยู่เสมอ

ความร่วมมือ (Cooperation) ผู้นำมีลักษณะโดดเด่นในการทำงานร่วมมือกับผู้อื่น โดยความสมัครใจและการเรียกร้องจากผู้อื่น

การปรับตัวได้ (Adaptability) ผู้นำมีคุณลักษณะโดดเด่นในการปรับตัวให้เข้ากับกลุ่ม หรือผู้ที่ตนเกี่ยวข้อง และแม้แต่กับผู้ที่บังคับบัญชาโดยไม่ถือตัว

การมีอารมณ์ขัน (Humor) ซึ่งเป็นคุณสมบัติของความสนุกสนาน อารมณ์ดี และยิ้มแย้ม อยู่เป็นนิจ

5. ด้านสถานภาพ คุณลักษณะและทักษะด้านสถานภาพใน 2 ประการ ดังนี้

สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม (Socio-Economic Status) หมายถึง สถานะทางสังคม และทางวิชาชีพที่โดดเด่นเป็นที่ยอมรับของสังคม

ความเป็นที่รู้จักของสังคม (Popularity) หมายถึง การเป็นผู้ที่มีคนในสังคมรู้จักและเป็น ที่รู้จักในสังคมโดยทั่วไปหรือกลุ่มบุคคลในวงการ

กัณฑ์กมล วราสุนันท์ (2562) สรุปคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารไว้ว่า ผู้บริหารที่ดี จะมีลักษณะเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมีความรู้ ความเฉลียวฉลาด มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีปฏิภาณไหว พริบดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำทางและบุคลิกดี มีความยืดหยุ่นสูง เปิดใจรับสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น และมีความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง กล้าตัดสินใจแต่ทั้งนี้ก็เป็นผู้ที่ให้ออกาส ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ด้วย มีน้ำใจและความยุติธรรม เป็นที่ยอมรับนับถือของผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพอสรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารหมายถึง จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ดี วิสัยทัศน์กว้างไกล เฉลียวฉลาดมีปฏิภาณไหวพริบดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำทางและบุคลิกดี มีความกระตือรือร้น เปิดใจรับสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นและมีความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง ตัดสินใจโดยใช้ดุลยพินิจที่ดีและถูกต้อง มีความอดทน มีสมาธิในการทำงาน สามารถสื่อสารได้เป็น อย่างดี มีความเห็นอกเห็นใจ และมีน้ำใจต่อผู้ร่วมงาน ไม่เห็นแก่ตัวสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ประสานงานได้ดี

ความหมายของคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล

จากการศึกษาค้นคว้าความหมายของคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล มีการให้ คำอธิบายความหมายของการบริหารไว้อย่างหลากหลายทั้งคล้ายๆกันและแตกต่างกัน ดังนี้

สุจรรยา ขาวสกุล และคณะ (2560) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ต้องมีคุณลักษณะที่โดดเด่น ต้องเป็นผู้นำยุคใหม่ที่สามารถมองภาพขององค์กรได้อย่างทะลุปรุโปร่งและชัดเจน มีทักษะและบทบาทในการบริหารการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์และนำไปสู่การปฏิบัติในอนาคต จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ สามารถกำหนดประเด็นศึกษาที่สำคัญ 4 ด้านหลัก ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษายุคดิจิทัล ภาวะผู้นำดิจิทัล และบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จะต้องสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว สามารถบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล เข้าไปในกระบวนการขององค์กร มีภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นผู้นำด้าน IT สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา

2. ภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) การสร้างศักยภาพในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำในด้านดิจิทัล (Digital Leadership) และที่สำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความเป็นผู้นำในการผลักดันและบริหารให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และส่งเสริมให้ครูเลือกใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของสถานศึกษา ในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียน มีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์ด้าน ICT มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ICT (Information and Communication Technology) มาใช้การเพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารและการจัดการความรู้ในงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษา มีภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยี การสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ สามารถที่จะเลือกใช้กับการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่าและเพียงพอต่อการใช้งาน

4. ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงศักยภาพทางด้านการบริหารและจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ของสถานศึกษาให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่างๆ ที่เกิดขึ้น ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรให้ใช้วิธีสอนที่สร้างความท้าทาย มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการค้นคว้าหาความรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ เป็นการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมเพื่อใช้ชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริง และเป้าหมายสำคัญที่สุด นั่นคือ สร้างคนคุณภาพที่เป็นคนดีและมีคุณธรรม สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมยุคดิจิทัลได้อย่างมีความสุข

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างคุ้มค่าแท้จริง ดังนั้น คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลจึงควรเป็นดังต่อไปนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถานศึกษาให้ชัดเจนว่าต้องการไปในทิศทางใด และจะนำมาใช้กับการบริหารสถานศึกษาในเรื่องใดบ้าง
2. การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ Hardware, Software, Network และเครือข่ายไร้สายต่างๆ ของสถานศึกษาให้ครู อาจารย์ บุคลากร และนักเรียนทุกคนสามารถใช้และเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว สะดวกต่อการใช้งาน พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรต่างๆ เพื่อสนับสนุนอย่างเพียงพอ
3. การสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็นจัดการเรียนการสอนของครู การบริหารงานสถานศึกษาในด้านต่างๆ ตลอดจนการให้นักเรียนสามารถใช้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่างๆ ผ่าน Internet ได้ตลอดเวลา
4. การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกคนของสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถด้าน ICT อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
5. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีสามารถใช้ ICT ในการปฏิบัติงานอย่างได้เหมาะสม
6. ส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจครูอาจารย์บุคลากรทุกคนของสถานศึกษาให้นำความรู้ความสามารถด้าน ICT และเทคโนโลยีต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดให้มาสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ในการจัดการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงาน
7. จัดให้มีระบบการกำกับติดตามและการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT ของสถานศึกษา ทั้งครูอาจารย์ บุคลากรทุกคนและนักเรียนว่าสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามนโยบายอย่างถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

กุลณี ทองจันทร์ (2562) กล่าวว่า ในวงการบริหารงานต่างๆ ได้นำเอานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารกันเป็นอันมาก เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลและการจัดการข้อมูลต้องการความถูกต้องและรวดเร็วสูงให้การบริหารมีประสิทธิภาพสูง ประหยัดสุดและได้ประสิทธิผลสูงสุด ผู้บริหารยุคใหม่ทุกระดับจึงนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาใช้กันอย่างแพร่หลาย ผู้บริหารระดับสูงในองค์กรต่างๆ เช่น ในวงการการบริหารการศึกษา นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศก็เข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยุคของการปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารการศึกษายุคใหม่ต่างก็นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการศึกษากันมากขึ้น เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง อาทิ เช่น

1. การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการตัดสินใจ การตัดสินใจที่ดีจะต้องรวดเร็วและไม่ผิดพลาด และการตัดสินใจที่รวดเร็วและไม่ผิดพลาดนั้น จำเป็นต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันไม่ล้าสมัย มีจำนวนมากเพียงพอ และสามารถนำมาใช้ได้ง่ายและรวดเร็ว ระบบสารสนเทศที่ผู้บริหารนำมาใช้ในการตัดสินใจ มีดังนี้

1.1 ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร (Executive Systems) หรือ “EIS” ในบางครั้งอาจเรียกว่า “ระบบสนับสนุนผู้บริหาร” (Executive Support Systems) หรือ “ESS” ระบบ EIS เป็นระบบที่ออกแบบและพัฒนาขึ้นมาเพื่อจัดเตรียมสารสนเทศที่เหมาะสมในการตัดสินใจของผู้บริหารระดับสูงช่วยให้ผู้บริหารสามารถทำความเข้าใจปัญหาอย่างชัดเจนและสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support) หรือ DSS ระบบ DSS เป็นระบบที่ออกแบบและพัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารระดับกลาง ระบบ DSS จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหาร โดยประมวลผลและนำเสนอข้อมูลที่สำคัญต่อการตัดสินใจตลอดจนประเมินทางเลือกที่เหมาะสมภายใต้ข้อจำกัดของแต่ละสถานการณ์ เพื่อให้ผู้บริหารใช้สติปัญญา เหตุผล ประสบการณ์ และความคิดสร้างสรรค์ของตนวิเคราะห์และเปรียบเทียบทางเลือกให้สอดคล้องกับปัญหาหรือสถานการณ์นั้นๆ

2. การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานทางไกล มีการนำสื่อหลายๆอย่าง เช่น โทรศัพท์มือถือ โทรสาร วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และเครื่องมือสื่อสาร โทรคมนาคมมาใช้ในการติดต่อการสื่อสารและการบริหารงานทางไกลได้สะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายเป็นอันมาก ถึงแม้จะอยู่ไกลกันก็สามารถทำงานร่วมกันประชุมร่วมกันได้โดยใช้ Teleconference เป็นต้น

3. การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ปัจจุบันสถานศึกษาหลายแห่งพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารงานด้านต่างๆ ทั้งการบริหารงานวิชาการ การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารงานบุคลากร การบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ ครุภัณฑ์ การบริหารงานอาคารสถานที่และการบริหารงานชุมชน

4. การสร้างเครือข่ายข้อมูล (Network) ด้วยระบบสารสนเทศ เครือข่ายนี้จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยเป็นอันมาก ปัจจุบันมีโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์โรงเรียนมัธยม (School net) ซึ่งเป็นโครงการที่เกิดขึ้นตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์แห่งชาติ ได้นำแนวพระราชดำริมาดำเนินการร่วมกับหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา (เดิม)

5. การนำนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา ในปัจจุบันผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษานำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการศึกษาให้เป็น

ประโยชน์ต่อการเรียนรู้หลายอย่าง อาทิเช่น อินเทอร์เน็ต จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การจัดทำเว็บไซต์ ของสถานศึกษา การใช้โปรแกรม SPSS การทำ PowerPoint เป็นต้น

दारूररرن ฤवलการ (2564, น. 71-72) ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลควรกำหนดวิสัยทัศน์ ด้าน ICT ของสถานศึกษาให้ชัดเจนว่าต้องการไปในทิศทางใด และจะนำมาใช้กับการบริหาร สถานศึกษาในเรื่องใดบ้าง การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ Hardware, Software, Network และเครือข่ายไร้สายต่างๆ ของสถานศึกษาให้ครู อาจารย์ บุคลากร และผู้เรียนทุกคน สามารถใช้และเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว สะดวกต่อการใช้งาน พร้อมทั้งจัดสรร ทรัพยากรต่างๆ เพื่อสนับสนุนอย่างเพียงพอ การสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศ สถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอนของครู การบริหารงานสถานศึกษาในด้านต่างๆ ตลอดจนการให้ผู้เรียนสามารถใช้และเข้าถึงแหล่งข้อมูล ความรู้ต่างๆ ผ่าน Internet ได้ตลอดเวลา การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกคนของสถานศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถด้าน ICT อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำตนให้เป็น ตัวอย่างที่ดีสามารถใช้ ICT ในการปฏิบัติงานอย่างได้เหมาะสม ส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจครู อาจารย์ บุคลากร ทุกคนของสถานศึกษา ให้นำความรู้ความสามารถด้าน ICT และเทคโนโลยีต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดให้มาสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ในการจัดการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงาน จัดให้มี ระบบการกำกับติดตามและการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT ของสถานศึกษาทั้งครู อาจารย์ บุคลากรทุกคน และผู้เรียนว่าสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามนโยบายอย่างถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างและพัฒนาพลเมืองดิจิทัลให้กับสังคมต่อไป

ธรรมรักษ์ ละอองนวล (2561, น. 238) การบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ เพื่อให้สามารถที่จะเลือกใช้กับการบริหารสถานศึกษาให้ได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่าและ เพียงพอต่อการใช้งาน โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการประชารัฐของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาการศึกษาของชาติ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงศักยภาพ ทางด้านการบริหารและจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ของสถานศึกษาให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งนอกจากจะมีผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาใน ชุมชนแล้วยังจะทำให้สถานศึกษาเป็นที่ไว้วางใจของชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้ อย่างยั่งยืน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอสรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารยุคดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหาร สถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสาร และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสาร และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (Information and Communication Technology) และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา

เพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี สามารถใช้ ICT ในการปฏิบัติงานอย่างได้เหมาะสมส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจครู อาจารย์ บุคลากรทุกคน ของสถานศึกษา ให้นำความรู้ความสามารถด้าน ICT ส่งเสริมการบริหารจัดการ โครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ Hardware, Software, Network และเครือข่ายไร้สายต่างๆ ของสถานศึกษาให้ครู อาจารย์ บุคลากรและนักเรียนทุกคนสามารถใช้และ เข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว สะดวกต่อการใช้งาน พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรต่างๆ เพื่อสนับสนุน อย่างเพียงพอ

ความสำคัญคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล

จากการศึกษาค้นคว้าความสำคัญคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล มีการให้คำอธิบายความหมายของการบริหารไว้อย่างหลากหลายทั้งคล้ายๆ กัน และแตกต่างกัน ดังนี้ ปันตดา ปิ่นทัศน์ (2556, น. 29) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่ง ที่สำคัญต่อการดำเนินงาน ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงาน สร้างความเชื่อมั่นให้ บุคลากรในองค์กร สร้างแรงจูงใจในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ (2559, น. 164) กล่าวถึง ผู้บริหารในยุคดิจิทัลการศึกษา 4.0 ควรมีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์อยู่ในตนเอง กล่าวคือ มีความสามารถในการรู้จักและมีความเข้าใจ สภาพการณ์ขององค์กร การเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถกำหนดบทบาทและทิศทางขององค์กรได้ อย่างชัดเจน รวมถึงขยายความคิดให้คนยอมรับ ยอมรับปฏิบัติตาม มีการให้กำลังใจกับทุกคนและ สามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้อย่างกว้างขวาง

กรรณิกา เรตมอนด์ (2559, น. 18) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะ ด้านภาวะผู้นำสูง เป็นกุญแจสำคัญไปสู่การปฏิรูปการศึกษาที่ยั่งยืน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้อง มีทักษะการบริหาร เป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความสามารถ และมีความเป็นมืออาชีพจะเป็นผู้นำ ที่มีประสิทธิภาพและบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาทั่วทั้งองค์กร

สุวิมล มธุส กิตติ รัตนราช และอนันต์ อุปสอด (2562, น. 278) กล่าวว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาในการทำให้เกิดระบบการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล 4.0 นั้น ผู้บริหารจะต้องมีทักษะ ในด้านการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม และทักษะด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร และการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมต่างชาติ นอกจากนี้ ในการบริหารสถานศึกษายุคใหม่นั้น ผู้บริหาร สถานศึกษาจะต้องมีบทบาทที่สำคัญ ได้แก่ บทบาทในฐานะผู้นำ บทบาทในฐานะผู้รักษาระเบียบวินัย ของผู้เรียนบทบาทในฐานะผู้ประเมิน บทบาทในการทบทวนนโยบายและกระบวนการภายใน บทบาทในการกำหนดตาราง บทบาทในการจ้างผู้สอนใหม่ บทบาทในการปกครองและชุมชนสัมพันธ์ และบทบาทในการมอบหมายงาน โดยบทบาทดังกล่าวถือได้ว่าเป็นแบบแผนพฤติกรรมที่แสดงออก

ตามตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมและเป็นไปเพื่อให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามตำแหน่งที่ดำรงอยู่

ไพชยนต์ อ่อนช้อย (2563) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศบริหาร การศึกษาผ่านกระบวนการวางแผน การตัดสินใจและการใช้ระบบสารสนเทศเป็นหลักสำคัญ เพื่อขับเคลื่อนองค์การให้ตอบสนองต่อวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์การ โดยมองสมาชิกด้วยทัศนคติเชิงบวก กำหนดบทบาทและทิศทางขององค์การได้อย่างชัดเจน ขยายความคิดให้คนยอมรับ ยอมรับปฏิบัติตาม มีการให้กำลังใจกับทุกคนและสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้อย่างกว้างขวาง เป็นไปตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งชุมชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนสู่เป้าประสงค์ ที่ตั้งงาม ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อความพยายามในการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จากโรงเรียนสู่เขตพื้นที่และ ไปสู่ระบบการศึกษาที่กว้างขึ้นต่อไป

จันทิมา ประสงค์มณี (2563, น. 22) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างความเชื่อมั่น นำพาบุคลากรในองค์กรให้ร่วมมือกันดำเนินงาน ส่งผลต่อการบริหารงาน ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

Duignan (2014, p. 162) กล่าวว่า ผู้บริหารยังมีความพยายามในการปรับปรุงตนเอง อันเกิดจากความตระหนักในจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในตนเองมากเท่าใด ยิ่งจะส่งเสริมให้ผู้ตามมีความพยายามพัฒนาตนเองมากขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะการนำของผู้ตามยิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพอสรุปได้ว่าความสำคัญคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศบริหาร การศึกษาผ่านกระบวนการวางแผน การตัดสินใจ และการใช้ระบบสารสนเทศเป็นหลักสำคัญเพื่อขับเคลื่อนองค์การให้ตอบสนองต่อวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์การ โดยมองสมาชิกด้วยทัศนคติเชิงบวกส่งเสริมให้สมาชิกมีความพยายามพัฒนาตนเองมากขึ้น และผู้บริหารควรพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะในด้านการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรมและทักษะด้านภาษาเพื่อการสื่อสารและการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมต่างชาติ และสามารถสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทที่สำคัญ เช่น การกำกับ ติดตาม และประเมินผล ซึ่งบทบาทดังกล่าวถือได้ว่าเป็นแบบแผนพฤติกรรมที่แสดงออกตามตำแหน่งหน้าที่ และสามารถกำหนดบทบาทและทิศทางขององค์การได้อย่างชัดเจน รวมถึงขยายความคิดให้คนยอมรับ ยอมรับปฏิบัติตาม มีการให้กำลังใจกับทุกคน และสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้อย่างกว้างขวาง

องค์ประกอบคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล

จากการศึกษาค้นคว้าองค์ประกอบคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล มีการให้คำอธิบายความหมายของการบริหารไว้อย่างหลากหลายทั้งคล้ายๆ กัน และแตกต่างกัน ดังนี้

จุฬาลักษณ์ อักษรณรงค์ และกุหลาบ ปุริสาร (2561, น. 182) กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. ความเป็นผู้นำในด้านวิสัยทัศน์ ซึ่งผู้นำต้องสร้างแรงจูงใจ ในการทำให้ผู้อื่นยอมรับไว้วางใจและทำงานให้สำเร็จตามวิสัยทัศน์ ตลอดจนมีความทันสมัย กล้าในการตัดสินใจ มีกลยุทธ์ในการทำงาน เข้าถึงกลุ่มบุคคลได้ง่ายและรวดเร็ว

2. การพัฒนาการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ซึ่งผู้นำจะต้องส่งเสริมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ด้านคอมพิวเตอร์ โปรแกรม ห้องปฏิบัติการต่างๆ สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการให้ความรู้ และการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มความรู้ทักษะตามนโยบายการพัฒนาของกระทรวงศึกษาธิการ ให้สามารถใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

3. ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ซึ่งผู้นำจะต้องสนับสนุนส่งเสริมและสร้างนวัตกรรมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

4. การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ คือ ผู้นำจะต้องคำนึงถึงการพัฒนาองค์กร รวมถึงการจัดแหล่งเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม โดยคำนึงถึงการใช้เทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในการบริหารจัดการองค์กร

5. ความเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล คือ ผู้นำต้องสามารถตรวจสอบ ควบคุมตนเองสร้างปฏิสัมพันธ์และความไว้วางใจให้เกิดขึ้น เพื่อให้บริการเป้าหมายที่ตั้งไว้ใน การเข้าถึงความแตกต่างของสมาชิกในชุมชนอย่างมีคุณภาพ

ขวัญหล้า น้อยนวล และคณะ (2564) ได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ได้องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. คุณลักษณะด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถด้านนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารงาน เช่น แอปพลิเคชัน อุปกรณ์ ICT สมาร์ทโฟน เป็นต้น สามารถนำกลยุทธ์ของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติได้ มีความสามารถดำเนินงาน ให้สถานศึกษาได้ถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว ประสานความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนมาใช้ในการดำเนินงานของสถานศึกษา ใช้ความสามารถที่หลากหลายของบุคลากรแต่ละ

คนมาใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียน สามารถสร้างแรงบันดาลใจเชิงบวกให้กับครู บุคลากร นักเรียนและชุมชน สามารถโน้มน้าวให้เกิดสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอในสถานศึกษา มีความกล้าหาญทั้งกาย และจิตใจไม่มีความเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว และมีความยุติธรรม ไม่ลำเอียงต่อกลุ่มบุคคลใด

2. คุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์และการพัฒนาตนเอง หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สนับสนุนให้ครูมีโอกาส พัฒนาตนเอง และสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกันให้มีอิสรภาพ

3. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่สามัคยคารวะ เช่น ใ้ว่าจาสุภาพ แต่งกายเหมาะกับกาลเทศะ เป็นต้น มีความอ่อนน้อม ถ่อมตน ไม่ถือตนเองเป็นใหญ่ ยึดมั่นคุณธรรม จริยธรรมเป็นหลักในการปฏิบัติงาน มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และเต็มใจที่จะเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว

4. คุณลักษณะด้านความรู้และความสามารถในการบริหาร หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่น พากเพียร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสื่อสารด้วยการเขียนการพูด ภาษาที่ใช้ชัดเจน ถูกต้องและกระชับ วิเคราะห์ถึงผลกระทบและประโยชน์ของสถานศึกษาได้และ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5. คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง เอาใจใส่ต่อนักเรียน และมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อการบริหารสถานศึกษา

ไพชยนต์ อ่อนช้อย (2563) กล่าวว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมี 4 ด้าน ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกมาด้วยการขับเคลื่อนองค์กรเพื่อตอบสนองนโยบาย กำหนดทิศทาง อธิบาย ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ วางกลยุทธ์ การพัฒนาชุมชนวิชาชีพ มีแผนการจัดการด้านนวัตกรรม จัดการข้อมูลสถานศึกษาผ่านระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ นำเทคโนโลยีมาบูรณาการเพื่อยกระดับความเป็นเลิศทางการศึกษา เปิดโอกาสให้ครูเข้าถึงด้วยการยอมรับและไว้วางใจ สร้างจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานด้วยการคิดเชิงบวก จูงใจในการนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติและรับฟังความคิดเห็นพร้อมข้อเสนอแนะในกิจกรรมของสถานศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. คุณลักษณะด้านการสื่อสาร หมายถึง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกมาด้วยการบริหารจัดการผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างองค์กรด้วยระบบอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูง ประสานชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์สภาพองค์กร (SWOT) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่ผู้รับบริการผ่านอุปกรณ์ต่างๆ ใช้เว็บไซต์ในการติดต่อประสานงาน ใช้กลุ่มไลน์ในการสั่งการภายในองค์กร มีทักษะการสื่อสารที่ตรงประเด็นเข้าใจง่าย ถ่ายทอดความคิด

ที่หลากหลาย มีเทคนิควิธีการนำเสนอผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์และจัดประชุมบุคลากรในองค์กร สะท้อนการเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่

3. คุณลักษณะด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกมาด้วยการเรียนรู้และเข้าถึงนโยบายอย่างต่อเนื่อง สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้เครื่องมือดิจิทัลแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพครู ตระหนักถึงคุณค่าของนวัตกรรมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ นำสารสนเทศมาเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงาน ส่งเสริมวัฒนธรรมแบบเป็นทีมกับการมุ่งเน้นส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม ชื่นชมในความสำเร็จและความก้าวหน้า ทำงานตามภารกิจให้เข้ากับสภาพปัญหาและความต้องการของครูและหาแนวทางหรือวิธีการแก้ไขปัญหผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4. คุณลักษณะด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล หมายถึง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกมาด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดี รู้คุณค่าการใช้เทคโนโลยีที่มีต่อสังคม ตระหนักถึงคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบ กฎหมายของสังคม เข้าใจถึงผลกระทบ และเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาด ปกป้องตนเองและองค์กรจากความเสี่ยงในการใช้สื่อออนไลน์ ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตบริหารจัดการ ควบคุม กำกับตนเองและองค์กร ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีพฤติกรรม การใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้เหมาะสม ประยุกต์ใช้ข้อมูลจากระบบไอซีทีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และนำการประชุมด้วยระบบทางไกลผ่านสัญญาณเครือข่ายมาใช้ในการทำงานได้

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2563) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างคุ้มค่าแท้จริง ดังนั้น คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงควรเป็นดังต่อไปนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถานศึกษาให้ชัดเจนว่าต้องการไปในทิศทางใดและจะนำมาใช้กับการบริหารสถานศึกษาในเรื่องใดบ้าง

2. การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ Hardware, Software, Network และเครือข่ายไร้สายต่างๆ ของสถานศึกษา โดยให้ครู อาจารย์ บุคลากรและนักเรียนทุกคนสามารถใช้และเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว สะดวกต่อการใช้งาน พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรต่างๆ เพื่อสนับสนุนอย่างเพียงพอ

3. การสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอนของครู การบริหารงานสถานศึกษาในด้านต่างๆ ตลอดจนการให้นักเรียนสามารถใช้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่างๆ ผ่าน Internet ได้ตลอดเวลา

4. การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกคนของสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถด้าน ICT อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

5. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีสามารถใช้ ICT ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

6. ส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจ ครู อาจารย์ และบุคลากรทุกคนของสถานศึกษาให้นำความรู้ความสามารถด้าน ICT และเทคโนโลยีต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดให้มาสร้างนวัตกรรมใหม่ในการจัดการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงาน

7. จัดให้มีระบบกำกับติดตาม การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT ของสถานศึกษาทั้งครู อาจารย์ บุคลากรทุกคน และนักเรียน ว่าสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามนโยบายอย่างถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

สัทธิญาณ แซ่มซ้อย (2562, น. 120-121) กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ร่วมกับการแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์กับบุคลากรอื่นๆ ได้ สามารถนำการพัฒนา การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในองค์กร และยกระดับความเป็นเลิศขององค์กรได้

2. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอเป็นปกติ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัลในองค์กร โดยสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้เข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ดังกล่าวอย่างทั่วถึง

3. การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และนวัตกรรมอย่างมืออาชีพให้กับผู้เรียน โดยการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูผู้สอนและบุคลากรในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลต่างๆ

4. การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัลและสามารถบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่องในองค์กร โดยการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5. การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางจริยธรรม กฎหมาย และสังคม ตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อวิวัฒนาการวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล

ต้องลักษณะ บัญญัติธรรม (2559, น. 219-220) กล่าวถึง ผู้นำทางการศึกษายุคดิจิทัลตามมาตรฐานด้านเทคโนโลยีสำหรับผู้บริหาร ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดมาตรฐานชาติด้านเทคโนโลยีสำหรับผู้บริหาร ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership) ผู้นำทางการศึกษาจะต้องสร้างแรงบันดาลใจและนำการพัฒนาประยุกต์ใช้เกี่ยวกับการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อสร้างความเป็นเลิศและการสนับสนุน การเปลี่ยนแปลงในองค์กร จากการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันกับคนในองค์กร

2. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนโลกยุคดิจิทัล (Digital Age Learning Culture) ผู้นำทางการศึกษาจะต้องสร้างสรรค้พลวัตในการใช้เทคโนโลยีให้เป็นปกติจนเกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัลในสถานศึกษา การจัดหาและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ดังกล่าวอย่างทั่วถึง

3. ความเป็นเลิศการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ (Excellence in Professional Practice) ผู้นำทางการศึกษาจะต้องสนับสนุนส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรม โดยที่มอบอำนาจให้กับครู เพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้เรียนโดยผ่านการเพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีและทรัพยากรดิจิทัลที่จำเป็น

4. การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (Systematic Improvement) การเตรียมผู้นำในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลควรจัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาองค์กรทางการศึกษา โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพการใช้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีที่เหมาะสมและแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่า

5. การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (Digital Citizenship) ผู้นำทางการศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคมจริยธรรมและกฎหมาย ตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อการวิวัฒนาการวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล

Eric Sheninger (2019, pp. 78-79) กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ยุคดิจิทัลในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา (The Pillars of Digital Leadership) ดังนี้

1. ความผูกพันและการเรียนรู้ของผู้เรียน (student engagement or learning) ในด้านความสำเร็จของการจัดการศึกษา คือ การที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมคือ แนวทางการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับผู้เรียนในยุคดิจิทัล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำความเข้าใจว่า การจัดการศึกษาควรจะสะท้อนถึงชีวิตจริงและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และประยุกต์ใช้สิ่งที่คุณเขาได้เรียนรู้ให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริงได้ ดังแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้กลายมาเป็นความจำเป็นที่ครูต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการสอน โดยมุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างชุดทักษะที่จำเป็นในการใช้ชีวิตประจำวันและโลกอนาคต ทั้งการสื่อสาร การทำงานร่วมกัน ความคิดสร้างสรรค์ การรู้เท่าทันทางด้านสื่อ การเชื่อมโยงกับโลก การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาที่ตรงกับความต้องการของสังคม

2. การปรับวิสัยทัศน์สิ่งแวดล้อมและพื้นที่ในการเรียนรู้ (Re-envisioning Learning Space and Environment) เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาเข้าใจบทบาทหลักของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษาแล้ว การเริ่มต้นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน ขั้นตอนต่อไป คือ การริเริ่ม

เปลี่ยนแปลงพื้นที่การเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนต่อการพัฒนาทักษะที่จำเป็น และมีความสอดคล้องกับโลกแห่งความจริง โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องกำหนดวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ในการสร้างพื้นที่การเรียนรู้และปรับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาทั้งหมด โดยการจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา เช่น ห้องสมุดอัตโนมัติ ห้องเรียนอัจฉริยะ สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา หรือวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่กระตุ้นหรือสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้และลงมือค้นหาความรู้ เพื่อนำมาต่อยอดด้วยกระบวนการคิด การวิเคราะห์ สร้างสรรค์ จนสามารถนำมาต่อยอดเป็นองค์ความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมได้ หรือแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องอาศัยความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนหรือหน่วยงาน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ (Professional Growth or Development) ด้วยการเพิ่มขึ้นของสื่อสังคมออนไลน์ สถานศึกษาไม่จำเป็นต้องเป็นโกดังเก็บข้อมูล ผู้บริหารสามารถสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ได้เองเพื่อตอบสนองต่อความต้องการการเรียนรู้ที่หลากหลาย การจัดหาทรัพยากร การเข้าถึงองค์ความรู้ การรับความคิดเห็น การติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญทั้งนักการศึกษาและนักปฏิบัติ เพื่ออภิปรายเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และภาวะผู้นำโดยการใช้เทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาความเป็นครูและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

4. การสื่อสาร (Communication) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับครู ผู้เรียนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเวลาจริงผ่านอุปกรณ์ที่หลากหลาย และไม่เป็นการสื่อสารทางเดียวหรือสองทาง โดยสามารถประชาสัมพันธ์หรือรายงานการดำเนินงานต่างๆ ผ่านทางช่องทางในการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ต่างๆ ที่มีความหลากหลาย ไม่มีค่าใช้จ่ายและเป็นช่องทางสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เช่น เว็บไซต์ (Website) เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) ทวิตเตอร์ (Twitter) ฯลฯ ซึ่งเป็นการสื่อสารกับสาธารณชนด้วยกลยุทธ์การดำเนินงานที่เรียบง่าย ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถให้ข้อมูลข่าวสารกับบุคคลที่เกี่ยวข้องและตอบสนองความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในยุคดิจิทัลได้อย่างทันทีทันใด

5. การประชาสัมพันธ์ (Public Relations) ข้อเท็จจริงประการหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องในด้านการประชาสัมพันธ์ ก็คือ หากเราไม่ดำเนินการบอกเล่าเรื่องราวของเราเอง คนอื่นก็จะทำการบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ให้เราและบ่อยครั้งมักจะเล่าเรื่องราวที่ไม่ตรงกับสิ่งที่เราต้องการ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องทำหน้าที่เป็นแกนนำในการนำเสนอหรือประชาสัมพันธ์เรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ในส่วนนี้จะเน้นที่ตัวผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถกำหนดรูปแบบที่เป็นรากฐานในการประชาสัมพันธ์เชิงบวก โดยใช้เครื่องมือสื่อสังคมออนไลน์ที่ให้บริการฟรีต่างๆ ในการที่จะทำเช่นนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างเครื่องมือหรือช่องทางที่จะทำให้ครู ผู้เรียนหรือ

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีโอกาสแบ่งปันเรื่องราวในเชิงบวกที่เกี่ยวกับสถานศึกษาด้วย เช่น เว็บไซต์ เพจบุ๊กของสถานศึกษา เป็นต้น

6. การสร้างภาพลักษณ์ (Branding) ในโลกธุรกิจเข้าใจถึงคุณค่าของภาพลักษณ์หรือแบรนด์และผลกระทบต่อผู้บริโภค สำหรับสถานศึกษาแล้ว ภาพลักษณ์หรือแบรนด์ คือ ความเชื่อมั่นในคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถใช้ประโยชน์จากเครื่องมือสังคมออนไลน์ในการสร้างภาพลักษณ์หรือแบรนด์ในเชิงบวก ที่เน้นมุมมองด้านบวกของวัฒนธรรมในสถานศึกษา เพิ่มความภาคภูมิใจให้กับชุมชนและช่วยดึงดูดหรือรักษาความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง เมื่อมองหาสถานที่ที่จะส่งบุตรหลานไปเรียนแล้วต้องนึกถึงสถานศึกษาของเราเป็นอันดับแรกๆ สิ่งต่างๆ เหล่านี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสถานศึกษาที่มีการแข่งขันค่อนข้างสูง ซึ่งถือว่าจำเป็นไม่น้อยเช่นกัน ในการสร้างภาพลักษณ์หรือแบรนด์ของสถานศึกษา

7. การสร้างโอกาส (Opportunity) เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะค้นหาวิธีการปรับปรุงสถานศึกษาและการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของตนเอง ครู และบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นที่การใช้ประโยชน์การเชื่อมต่อกับเทคโนโลยี เพิ่มโอกาสในการปรับปรุงวิธีการทำงานหรือวัฒนธรรมของสถานศึกษาหลายๆ ด้าน

Stewart (2015, pp. 1-9) กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องมีความกล้า มีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลในสังคมออนไลน์ที่ คนปัจจุบันนิยมชมชอบมากที่สุดในการสื่อสาร การสร้างความเข้าใจ ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีหลักการ ดังนี้

1. การสื่อสาร (Communication) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่ผู้รับบริการโดยผ่านทางอุปกรณ์ต่างๆ ได้ตลอดเวลา สื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์และมีกลยุทธ์ในการใช้งานแบบเรียบง่าย เพื่อให้ผู้รับบริการในยุคดิจิทัลสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่สำคัญได้ ความเป็นผู้บริหารแบบดิจิทัล คือ การมีส่วนร่วมของผู้รับบริการทุกกลุ่มในการสื่อสารแบบสองทิศทาง

2. การประชาสัมพันธ์ (Public Relations) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการเล่าเรื่อง เพราะในปัจจุบันการประชาสัมพันธ์ที่เป็นบวก โดยใช้เครื่องมือสื่อสังคมออนไลน์ ที่สามารถควบคุมเนื้อหาสามารถสร้างรากฐานที่ดีได้ โดยการทำเช่นนี้จะสร้างวิธีการที่แชร์สิ่งที่เป็นบวกทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาและสร้างระดับความโปร่งใสในองค์กรได้เป็นอย่างดี

3. การสร้างแบรนด์ (Branding) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจถึงคุณค่าและการสร้างแบรนด์ที่จะส่งผลกระทบต่อผู้ใช้บริการในปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เครื่องมือสื่อสารทางสังคม เพื่อสร้างสถานะทางบวกที่เน้นด้านบวกของวัฒนธรรมในสถานศึกษา

เพิ่มความภาคภูมิใจของชุมชนและช่วยดึงดูด รักษาครอบครัวไว้ได้ เมื่อต้องการหาสถานที่ที่จะส่งลูกไปสถานศึกษา

4. การมีส่วนร่วมการเรียนรู้ของผู้เรียน (Student Engagement Learning) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้าใจว่าสถานศึกษาควรสะท้อนชีวิตจริงและอนุญาตให้นักเรียนใช้สิ่งที่เรียนรู้ผ่านเครื่องมือที่ใช้อยู่นอกสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนจะเพิ่มขึ้นไม่ได้เลย ถ้าไม่ได้เรียนรู้ไม่ได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลต้องวางเครื่องมือในโลกแห่งความเป็นจริงไว้ในมือของนักเรียน และอนุญาตให้พวกเขาสร้างสิ่งประดิษฐ์การเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญด้านแนวคิด นั่นคือ การเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ เน้นการเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นมีชุดการสื่อสารและการแก้ปัญหา ซึ่งสังคมต้องการเครื่องมือดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสในการเรียนรู้ โดยใช้ประโยชน์จากเครื่องมือดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ผู้เรียนเลือกเครื่องมือที่เหมาะสมในการสร้างสิ่งประดิษฐ์การเรียนรู้เพื่อแสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิด สร้างความชื่นชมในการเรียนรู้มากขึ้น ในขณะที่เตรียมตัวให้พร้อมสำหรับโลกแห่งสังคมดิจิทัล

5. การพัฒนาระดับมืออาชีพ (Professional Development) ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการเรียนที่หลากหลายเกี่ยวกับทรัพยากร เข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ๆ รับข้อเสนอแนะ เชื่อมต่อกับผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านการศึกษาและปฏิบัติงาน รวมทั้งหารือเกี่ยวกับกลยุทธ์ที่ได้รับการพิสูจน์ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและความเป็นผู้นำ นอกจากนี้ ยังมีวิธีการใหม่ที่นำต้นตอในการเรียนรู้ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

6. การค้นพบสภาพช่องว่างและสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ (Re-Envisioning Learning Spaces and Environments) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเริ่มปรับเปลี่ยนพื้นที่ทางการเรียนรู้และสภาพแวดล้อม สนับสนุนชุดทักษะที่จำเป็นให้มีความสอดคล้องกับโลกยุคดิจิทัล โดยการเริ่มต้นในการสร้างวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์ ทุ่มเทให้กับการเรียนรู้ มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและพลวัตที่ประกอบด้วยช่องว่างแบบผสมผสาน ปรับบทบาทการเรียนรู้สู่เกมการเรียนรู้จากภาพถ่ายสู่การเรียนรู้ที่เสมือนจริง

7. โอกาส (Opportunity) เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะหาแนวทางในการปรับปรุงโปรแกรมทรัพยากรและการพัฒนาวิชาชีพที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลควรยกระดับการเชื่อมต่อผ่านเทคโนโลยี เพิ่มโอกาสการปรับปรุงในหลายด้านทางวัฒนธรรมของสถานศึกษาในสังคมใหม่ ซึ่งหมายถึง สังคมแห่งความรู้ (Knowledge Society) สังคมสารสนเทศ (Information Society) หรือสังคมแห่งเครือข่าย (Network Society) ที่มีการเกิดขึ้นของเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ความเป็นโลกาภิวัตน์และความเป็นดิจิทัลสูง มีความสัมพันธ์

ในแนวราบหรือแบบกระจายแทนที่ความสัมพันธ์ในแนวตั้งหรือแบบสั่งการ เป็นสังคมใหม่ที่ต้องการคุณลักษณะผู้บริหารแบบดิจิทัลที่ยังคงต้องการคุณลักษณะพิเศษบางประการแบบดั้งเดิมที่มีอยู่ เช่น ความเห็นอกเห็นใจ ความผูกพัน การยึดวินัย ความศรัทธาและอื่นๆ ส่วนที่ควรเพิ่มเติม คือ ทักษะคิดใหม่ ทักษะใหม่และความรู้ใหม่ ในข้อจำกัดและโอกาสของเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการใช้คอมพิวเตอร์ (Computing) การสื่อสาร (Communication) และเนื้อหา (Content) รวมทั้งมัลติมีเดีย (Multi-Media) ความกระตือรือร้น มีความผูกพันต่อวิสัยทัศน์ มีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานและให้ความสำคัญกับองค์กร

Kaganer (2014, อ้างอิงใน จิณณวัตร ปะโคทัง, 2564, น. 71-72) คุณลักษณะของผู้ผู้นำแบบดิจิทัลว่าต้องมีลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. พัฒนาความคล่องทางดิจิทัล (Become Digitally Fluent) เป็นการยอมรับว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งสำคัญต่อการเข้าสู่โลกดิจิทัล ตระหนักถึงความจำเป็นความคล่องทางดิจิทัล และการบูรณาการความคิดเชิงดิจิทัลเข้าสู่การจัดการในชีวิตประจำวัน

2. พัฒนาขีดความสามารถใหม่ (Develop new Capabilities) เป็นการกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนพัฒนาสมรรถนะดิจิทัล เพราะยังมีคนงานมีความสามารถทางดิจิทัลมากขึ้นเท่าไร ก็ยิ่งมีส่วนร่วมเพิ่มพูนศักยภาพในการสร้างสรรค์สิ่งที่มีคุณค่า

3. เต็มใจที่จะทดลอง (Willing to Experiment) เป็นการใช้เครื่องมือโซเซียลมีเดียแบบเรียลไทม์ เช่น ทวิตเตอร์ ความรวดเร็วจะกลายเป็นวิธีสำคัญในการรับข้อมูลเชิงลึกทันทีในการพัฒนาความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็ว เพื่อรับรู้อารมณ์สาธารณะ เพื่อรักษาสถานผู้รับบริการ และเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้รับบริการ

4. ทำความเข้าใจว่าเทคโนโลยีกำลังเปลี่ยนแปลงสังคมและมีผลกระทบต่อองค์กรอย่างไร (Understand How Technology is Transforming Society, and Translate into Education and Impact) ผู้นำด้านดิจิทัลต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง (พฤติกรรม เศรษฐกิจ สังคม) เทคโนโลยีที่กำลังสร้าง เช่น โทรศัพท์มือถือ เครือข่ายสังคม Cloud ข้อมูลขนาดใหญ่ ผู้นำจะต้องเพิ่มความเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานที่สำคัญเหล่านี้เป็นผลกระทบทางการศึกษาในระดับองค์กรและบุคคล

5. ส่งเสริมสภาพแวดล้อมแบบรวมพลัง (Promote Collaborative Environments) ฝ่ายไอทีไม่สามารถแยกออกจากกันได้อีกต่อไปและไม่ถือว่าเทคโนโลยีเป็นพื้นที่แบบแยกอิสระได้ จะเห็นดิจิทัลแทรกซึมทั้งองค์กรและส่งผลกระทบต่อทุกขั้นตอน ในห่วงโซ่ของคุณค่าในลักษณะเดียวกับที่ผู้บังคับบัญชาสามารถควบคุมบังคับได้ เขาจะสามารถรู้ได้ว่าเทคโนโลยีจะส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์ทางการศึกษาขององค์กรอย่างไร นอกจากนี้ เทคโนโลยีสารสนเทศยังเป็นหัวใจหลักในการเพิ่มขีดความสามารถให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาและบรรลุเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ทางการศึกษาได้ดังตัวอย่าง ได้แก่

5.1 แนวโน้มที่มีต่อการมีอุปกรณ์ขององค์กร โดยบุคลากรจะได้รับการสนับสนุนให้นำอุปกรณ์เคลื่อนที่ของตนเองไปใช้งาน และอนุญาตให้เชื่อมต่อกับเครือข่ายขององค์กรเข้าถึงแอปพลิเคชันในที่ทำงาน และข้อมูลที่ได้รับการยกเว้นการใช้เครือข่ายโซเชียลมีเดีย ซึ่งใช้รูปแบบการศึกษารูปแบบใหม่ ทำให้ต้องมุ่งเน้นที่องค์กรเป็นสำคัญ

5.2 การใช้เครือข่ายโซเชียลมีเดีย ซึ่งได้สร้างการมีส่วนร่วมใหม่ๆ ของผู้รับบริการทำให้องค์กรต้องมุ่งเน้นที่ผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางมากขึ้น

6. ใช้ข้อมูลไม่ใช่แค่เทคโนโลยีเท่านั้น (Use the Information, not Just the Technology) บางที่ขั้นตอนที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในการตัดแบ่งดิจิทัล เกี่ยวข้องกับปัญหาของข้อมูลขนาดใหญ่ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนข้อมูลขนาดใหญ่ลงในการตัดสินใจเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กร ควรอยู่ด้านบนของวาระการประชุมผู้บริหารทุกคนแต่ก็ควรพิจารณาวิธีการใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคลด้วย

จากการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของนักวิชาการและองค์กรต่างๆ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของนักวิชาการและองค์กรต่างๆ

แหล่งข้อมูล	คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
จุฬาลักษณ์ อักษรณรงค์ และกุหลาบ ปุริสาร (2561, น. 182)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความเป็นผู้นำในด้านวิสัยทัศน์ 2. การพัฒนาการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 3. ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ 4. การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ 5. ความเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล
ขวัญหล้า น้อยนวล และคณะ (2564)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา 2. ด้านวิสัยทัศน์และการพัฒนาตนเอง 3. ด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา 4. ด้านความรู้และความสามารถในการบริหาร 5. ด้านความรับผิดชอบ
ไพชยนต์ อ่อนช้อย (2563)	<ol style="list-style-type: none"> 1. คุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ 2. คุณลักษณะด้านการสื่อสาร 3. คุณลักษณะด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้ 4. คุณลักษณะด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล
เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2563)	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถานศึกษาให้ชัดเจน 2. การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน

แหล่งข้อมูล	คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
	<ol style="list-style-type: none"> 3. การสร้างวัฒนธรรมการทำงานให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลาย 4. การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกคนของสถานศึกษาให้มีความรู้ 5. เป็นตัวอย่างที่ดีสามารถใช้ ICT ในการปฏิบัติงาน 6. ส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจด้าน ICT 7. จัดให้มีระบบกำกับติดตาม การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT
สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562, น. 120-121)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การมีวิสัยทัศน์ 2. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล 3. การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ 4. การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ 5. การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล
ต้องลักษณะ บุญธรรม (2559, น. 219-220)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ 2. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนโลกยุคดิจิทัล 3. ความเป็นเลิศการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ 4. การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ 5. การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล
Eric Sheninger (2019)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความผูกพันและการเรียนรู้ของผู้เรียน (student engagement or learning) 2. การปรับวิสัยทัศน์สิ่งแวดล้อมและพื้นที่ในการเรียนรู้ (Re-envisioning learning space and environment) 3. การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ (Professional growth or development) 4. การสื่อสาร (Communication) 5. การประชาสัมพันธ์ (Public relations) 6. การสร้างภาพลักษณ์ (Branding) 7. การสร้างโอกาส (Opportunity)
Stewart (2015)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสื่อสาร (Communication) 2. การประชาสัมพันธ์ (Public Relations) 3. การสร้างแบรนด์ (Branding) 4. การมีส่วนร่วมการเรียนรู้ของผู้เรียน (Student Engagement Learning) 5. การพัฒนาระดับมืออาชีพ (Professional Development) 6. การค้นพบสภาพช่องว่างและสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ โอกาส (Re-Envisioning Learning Spaces and Environments) 7. โอกาส (Opportunity)
Kaganer (2014, อ้างอิง ใน จิณฉัตร ปะโคทั้ง, 2564, น. 71-72)	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาคความคล่องทางดิจิทัล (Become Digitally Fluent) 2. พัฒนาขีดความสามารถใหม่ (Develop new Capabilities) 3. vเต็มใจที่จะทดลอง (Willing to Experiment)

จากตาราง 2 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ได้จำนวน 22 ด้าน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โดยแสดงในรูปความถี่และ คัดเลือกคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ที่มีความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป ซึ่งเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 44.44 ของความถี่ทั้งหมด เพื่อนำคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย จากการสังเคราะห์คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล มีทั้งหมด 5 ด้าน ผู้วิจัยได้ศึกษาสังเคราะห์และจัดกลุ่มคุณลักษณะในแต่ละด้านจากเอกสาร แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการกำหนดวิสัยทัศน์ ที่ชัดเจนเพื่อขับเคลื่อนองค์กรภายใต้การตอบสนองตามนโยบาย ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสในการพัฒนาตนเอง สร้างการยอมรับ ความไว้วางใจและจิตสำนึกเชิงบวกในการปฏิบัติงานให้แก่ครู รวมถึง นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้และบูรณาการให้เกิดการยกระดับและความเป็นเลิศทางด้าน การศึกษา

2. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสนับสนุน ส่งเสริม ความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัล ให้คำปรึกษาและกำกับติดตามสำหรับการใช้ ICT กับบุคลากรทุกคน ในองค์กร โดยคำนึงถึงการใช้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสม เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่องานและเกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการองค์กร

3. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงออกด้วย การเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างปฏิสัมพันธ์และความไว้วางใจให้แก่ผู้อื่น ตระหนักถึงคุณธรรม จริยธรรม และกฎหมายของสังคม มีความรู้ ความเข้าใจ มีวิธีการปกป้องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นและประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีผ่านระบบทางไกลมาใช้ในการทำงาน รวมถึงมีการบริหารจัดการ กำกับ ควบคุมพฤติกรรม ในการใช้สื่อออนไลน์ของบุคลากรในองค์กรได้อย่างเหมาะสม

4. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา นำเทคโนโลยี นวัตกรรมดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน โดยให้ครูตระหนักถึงคุณค่าของนวัตกรรมที่เอื้อต่อ การจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ พัฒนาศักยภาพของครูอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าถึงเทคโนโลยี ดิจิทัลได้อย่างทั่วถึง

5. ด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุน ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีการนำเอา เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการตอบสนองต่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีและ ทักษะการดิจิทัลให้แก่ผู้เรียน รวมถึงการสร้างเครือข่ายกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ

พัฒนาความเป็นครูและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์และภาวะผู้นำในการใช้เทคโนโลยี

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ที่ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ถนนเลี้ยวเมืองพิษณุโลก-สุโขทัย ต.ท่าทอง อ.เมือง จ.พิษณุโลก 65000 โทรศัพท์ 055-267235-6 โทรสาร 055-267234

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายในการกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาระดับพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์ การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง (รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติ ราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา
12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติดังนี้ตามที่ได้มอบหมาย มอบหมาย โดยให้แบ่งส่วนราชการ ภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไว้ดังต่อไปนี้

- 1) กลุ่มอำนวยการ
- 2) กลุ่มบริหารงานบุคคล
- 3) กลุ่มนโยบายและแผน
- 4) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
- 5) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
- 6) กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 7) กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
- 8) กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 9) กลุ่มกฎหมายและคดี
- 10) หน่วยตรวจสอบภายใน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ครอบคลุมพื้นที่ 9 อำเภอของจังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ คือ อำเภอเมือง อำเภอวังทอง อำเภอพรหมพิราม อำเภอบางระกำ อำเภอบางกระทุ่ม อำเภอนครไทย อำเภอวัดโบสถ์ อำเภอชาติตระการ และอำเภอนิมนะปราง และ 9 อำเภอ ของจังหวัดอุตรดิตถ์ ได้แก่ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ อำเภอทองแสนขัน อำเภอน้ำปาด อำเภอพิชัย อำเภอลับแล อำเภอตรอน อำเภอท่าปลา อำเภอบ้านโคก และอำเภอปากทำ โดยมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 57 โรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

หาญชัย เกียรติเฟื่องฟู, วิทยา จันท์ศิลา, และสถิรพร เขาวนชัย (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความต้องการพัฒนาคุณลักษณะในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาคุณลักษณะในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารที่ปฏิบัติหน้าที่บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 ในปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งหมด 123 คน ผลการวิจัย

พบว่า ความต้องการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการสร้างวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมากและด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมากตามลำดับ

สาคร มหาหิงค์, บุญจักรวาล รอดบำเรอ, และวิราภรณ์ ส่งแสง (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ผลการศึกษา พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ยุคดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ เป็นคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกมาด้วยการขับเคลื่อนองค์กรเพื่อตอบสนองนโยบาย ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ บริหารจัดการข้อมูลสถานศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ด้านการสื่อสาร เป็นคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกมาด้วยการบริหารจัดการผ่านสื่อสังคมออนไลน์ 3) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ เป็นคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกมาด้วยการเรียนรู้และเข้าถึงนโยบายอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ใช้เครื่องมือดิจิทัลแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพครู 4) ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล เป็นคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกมาด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดี รู้คุณค่าการใช้เทคโนโลยีที่มีต่อสังคม ตระหนักถึงคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบ และกฎหมายหมายของสังคม

ฐานะ บุญรอด, และวสันต์ชัย กากแก้ว (2565) ได้ทำวิจัยเรื่องภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 70 คน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 70 คน รวม ทั้งสิ้น 140 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 37) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 39) 2) การเปรียบเทียบความแตกต่างของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ณัฐธินิชา พรปทุมชัยกิจ, อุดมพันธ์ พิษณุประเสริฐ, และพงษ์ศักดิ์ ทองพั้ง (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูในสถานศึกษาจำนวน 351 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามวุฒิต่างการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน และสามารถปฏิบัติได้จริง ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาระดับมืออาชีพ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการอบรมการใช้เทคโนโลยี และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน และด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรเปิดรับเทคโนโลยีใหม่ และเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี

ขวัญหล้า น้อยนวล, พิมพกา ธรรมสิทธิ์, และสุกัญญา รุจิเมธธาส (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาสุโขทัย เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาสุโขทัย เขต 2 กลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 310 คน ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มี 5 องค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 2 ด้านวิสัยทัศน์และการพัฒนาตนเอง องค์ประกอบที่ 3 ด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 4 ด้านความรู้และความสามารถในการบริหาร และองค์ประกอบที่ 5 ด้านความรับผิดชอบ

งานวิจัยต่างประเทศ

Hallomon (1999, p. 605-A) ได้ทำการศึกษา คุณสมบัติของอาจารย์ใหญ่ที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาอาชีพ ผลการวิจัย พบว่า คุณสมบัติของอาจารย์ใหญ่ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้

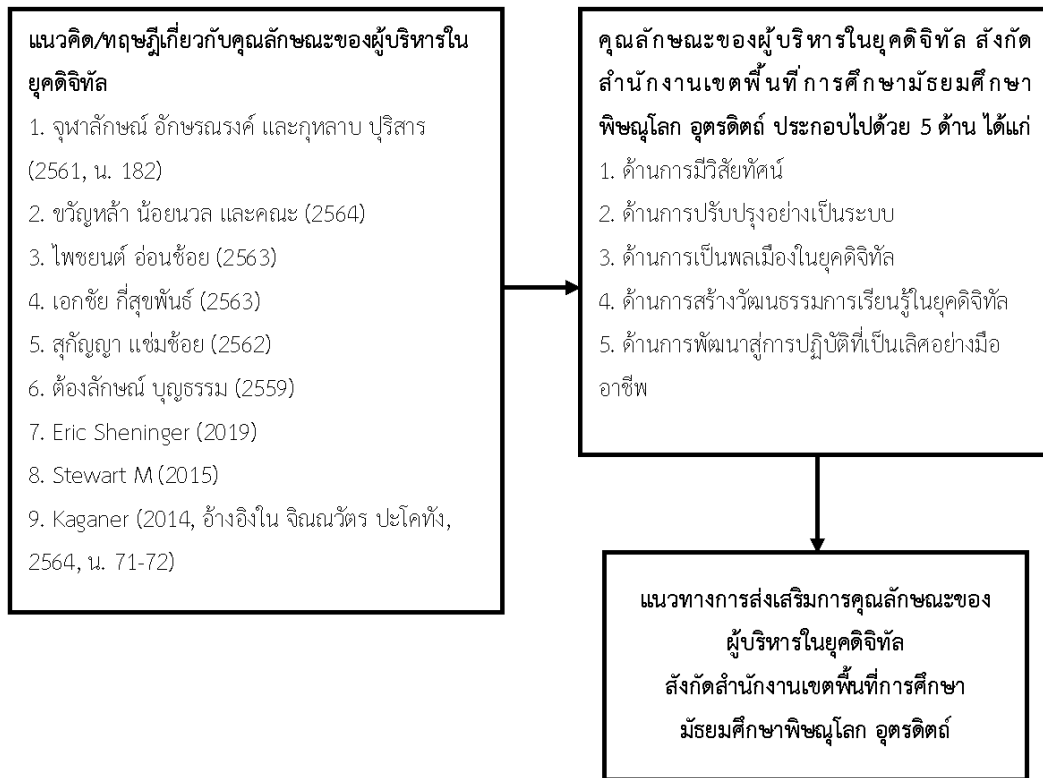
ด้วยตนเองและต้องเป็นผู้ที่มีคุณค่าทางจิตใจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับอารมณ์จิตใจ มีความรู้สึกนึกคิดที่ดี มีน้ำใจ มีจิตวิญญาณที่ดี คุณสมบัติของอาจารย์ใหญ่อยู่ที่การเสียสละเพื่อให้ได้งานที่ต่อเนื่อง

Yang (2011) ศึกษาทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอเมริกา เหนือ (A Literature Review of the Skill Required by 21st Century School Administrators) ผลของการศึกษาพบว่า ผู้บริหารควรเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) และต้องใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีให้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน จัดให้มีเว็บไซต์ออนไลน์เพื่อการจัดการศึกษา สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovation) นอกจากนี้ โรงเรียนจะต้องติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองและชุมชน จะต้องให้มีช่องทางหรือเว็บไซต์ในการติดต่อสื่อสาร และผู้ปกครองสามารถเข้าไปตรวจสอบการบ้าน พฤติกรรม การเรียนรู้ของนักเรียน การสอนของครูและผู้บริหาร สิ่งต่างๆ เหล่านี้ถือเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

Chris A. Suppo (2013, pp. 4-5) ได้ทำการศึกษา การสอนความเป็นพลเมืองดิจิทัล ภายในโรงเรียนมลรัฐเพนซิลวาเนีย: ความเชื่อและการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียน ปริญญาเอก ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยอินดีแอนาแห่งรัฐเพนซิลวาเนีย ผลการวิจัย พบว่า อายุ เพศ ระดับของผู้บริหารโรงเรียนและสถานที่ตั้ง ไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความเชื่อและการปฏิบัติตามหลักสูตรความเป็นพลเมืองดิจิทัลในโรงเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล และสังเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ดังภาพ 1

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในปีการศึกษา 2564 โดยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำแนกเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 56 คน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 61 คน รวมทั้งหมด 117 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2565 ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์, 2565)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา และตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ประกอบด้วย 5 ด้าน รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ จำนวน 7 ข้อ
2. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล จำนวน 6 ข้อ
5. ด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ จำนวน 5 ข้อ

โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะตามรายด้านนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะตามรายด้านนั้นอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะตามรายด้านนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะตามรายด้านนั้นอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะตามรายด้านนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถามคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล

2. สังเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่
1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ 3) ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล
4) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และ 5) ด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา ความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้อง ความครอบคลุมเนื้อหา ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. นำแบบสอบถามการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 3 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) มีรายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิรพร เซาว์นชัย ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร วิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

5.2 ดร.สุรียา จันทิมา ตำแหน่ง อธิการผู้อำนวยการโรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

5.3 ดร.อมรรัตน์ สารเถื่อนแก้ว ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนสารวิทยา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

โดยพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำคะแนนความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ได้จากการลงความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาคำนวณค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบสอบถามการศึกษาคุณลักษณะ ของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถามในแบบสอบถามคุณลักษณะของผู้บริหาร ในยุคดิจิทัลและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขหรือเพิ่มเติมของข้อคำถามให้สมบูรณ์มีความเหมาะสม ตลอดจนปรับแก้ไขข้อความบางข้อคำถามในการสื่อความหมายให้มีความชัดเจน

6. นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2558, น. 72) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

IOC \geq 0.5 ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

IOC \leq 0.5 ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

ปรากฏว่าได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ (ผลการหาคุณภาพเครื่องมืออยู่ในภาคผนวก ค)

7. ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมตามค่า IOC และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

8. นำแบบสอบถามไปทดลอง (try-out) กับผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Radiality) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ การหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.988 อยู่ในภาคผนวก ง)

9. นำข้อมูลการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา พิชณุโลก อุดรดิตต์ จำแนกเป็น ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 56 คน และรองผู้อำนวยการ สถานศึกษา จำนวน 61 คน รวมทั้งหมด 117 คน

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถาม คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา พิชณุโลก อุดรดิตต์ ส่งให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทางไปรษณีย์ และติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

3. นำข้อมูลที่ได้คืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผล ตามขั้นตอนการวิจัย จากการส่งแบบสอบถามคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิชณุโลก อุดรดิตต์ รวมทั้งสิ้น 117 ฉบับ ได้รับคืนและข้อมูลสมบูรณ์ จำนวน 117 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่และ ร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา พิชณุโลก อุดรดิตต์ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ย คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ กำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะในข้อนี้ในอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะในข้อนี้มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 3.50 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะในข้อนี้มีคุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะในข้อนี้มีคุณลักษณะอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ผู้บริหารมีคุณลักษณะในข้อนี้มีคุณลักษณะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในขั้นตอนที่ 1 มาเลือกข้อที่มีคุณลักษณะอยู่ในระดับน้อยที่สุดในแต่ละด้านมาเป็นกรอบในการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล จำนวน 4 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการศึกษาหรือเทียบเท่า มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่ารองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชำนาญการหรือผู้อำนวยการชำนาญการ และมีประสบการณ์การทำงานและการบริหารงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน ได้แก่

1.1 ดร.อุไร ปัญญาสิทธิ์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

1.2 นางสาวชนอนงค์ ชูรา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองปรือ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

2. เป็นศึกษานิเทศก์ ผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ทางด้านเทคโนโลยี มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าศึกษานิเทศก์ชำนาญการ มีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน ได้แก่

2.1 นางสาวณัชชนิษฐา พุ่มชุ่ม ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

2.2 นางสาววิชุดา แตนเมือง ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แนวการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยนำองค์ประกอบของคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล จำนวน 5 ด้าน มาสร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 5 ด้าน ด้านละ 1 ข้อ รวมทั้งสิ้น 5 ข้อ ประกอบด้วย

1. ด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา
2. ด้านการมีวิสัยทัศน์
3. ด้านความรู้และความสามารถในการบริหาร
4. ด้านการสื่อสารและทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
5. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสาร หลักการสัมภาษณ์ การสร้างคำถาม เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมขอบเขตด้านเนื้อหาตามที่กำหนด

2. สร้างคำถามในการสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลจากการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในขั้นตอนที่ 1 โดยเลือกจากข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดในแต่ละด้านมาเป็นกรอบในการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1

3. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
4. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ และเตรียมนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยติดต่อนัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล นัดวัน และเวลา ในการสัมภาษณ์
3. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ถึงวันที่ 7 มีนาคม 2566 โดยมีรายละเอียด ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงวัน และเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ที่	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	วันที่ สัมภาษณ์	เวลาที่ สัมภาษณ์
1	ดร.อุไร ปัญญาสิทธิ์	8 กุมภาพันธ์ 2566	14:00 น.
2	นางสาวชนอนงค์ ชูรา	7 มีนาคม 2566	16:00 น.
3	นางสาวณชชนิษฐา พุ่มชุ่ม	20 กุมภาพันธ์ 2566	08:00 น.
4	นางสาววิชุดา แตนเมือง	26 กุมภาพันธ์ 2566	14.00 น.

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นาน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดกระทำข้อมูลและสรุปข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ และเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งออก 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 117)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	72	61.54
1.2 หญิง	45	38.46
รวม	117	100.00
2. ระดับการศึกษา		
2.1 ระดับปริญญาตรี	0	0
2.2 สูงกว่าระดับปริญญาตรี	117	100.00
รวม	117	100.00
3. ตำแหน่ง		
3.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา	56	47.86
3.2 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	61	52.14
รวม	117	100.00

จากตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 117 คน แบ่งเป็น เพศชาย จำนวน 72 คน คิดเป็น ร้อยละ 61.54 เพศหญิง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 ระดับการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 52.14 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 56 คน คิดเป็น ร้อยละ 47.86 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวม

ที่	คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 117)		ระดับ คุณลักษณะ
		\bar{X}	S.D.	
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.60	0.39	มากที่สุด
2	ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	4.59	0.49	มากที่สุด
3	ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	4.71	0.55	มากที่สุด
4	ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	4.41	0.54	มาก
5	ด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ	4.48	0.55	มาก
	รวม	4.57	0.44	มากที่สุด

จากตาราง 5 คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) รองลงมา คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) ด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวมด้านการมีวิสัยทัศน์

ที่	ด้านการมีวิสัยทัศน์	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล		ระดับคุณลักษณะ
		(n = 117)		
		\bar{X}	S.D.	
1	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดทิศทาง สามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ	4.56	0.65	มากที่สุด
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ ขับเคลื่อนองค์กรเพื่อตอบสนอง นโยบาย การศึกษาในทุกกระดับ	4.54	0.65	มากที่สุด
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีโอกาส ในการพัฒนาตนเอง	4.78	0.48	มากที่สุด
4	ผู้บริหารสถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ครู มีส่วนร่วมในการทำงาน จนได้รับความไว้วางใจจากครู	4.63	0.58	มากที่สุด
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างจิตสำนึก ที่ดีในการปฏิบัติงานให้กับครูด้วยการคิดเชิง บวก	4.65	0.56	มากที่สุด
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการข้อมูลในสถานศึกษาด้วยระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีมาตรฐาน	4.45	0.62	มาก
7	ผู้บริหารสถานศึกษาบูรณาการการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับความเป็นเลิศ ทางด้านการศึกษา	4.60	0.54	มากที่สุด
	รวม	4.60	0.39	มากที่สุด

จากตาราง 6 คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีโอกาสในการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างจิตสำนึก ที่ดีในการปฏิบัติงานให้กับครูด้วยการคิดเชิงบวก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการข้อมูลในสถานศึกษาด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีมาตรฐานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวมด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

ที่	ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 117)		ระดับ คุณลักษณะ
		\bar{X}	S.D.	
1	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการจัดแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยี	4.59	0.63	มากที่สุด
2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการอบรมพัฒนาครูในสถานศึกษาให้มีความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัล	4.68	0.55	มากที่สุด
3	ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT กับบุคลากรทุกคนในองค์กร	4.38	0.74	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามบุคลากรในสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.54	0.66	มากที่สุด
5	ผู้บริหารสถานศึกษาได้คำนึงถึงการใช้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีที่เหมาะสม	4.63	0.58	มากที่สุด
6	ผู้บริหารสถานศึกษาได้คำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานและประโยชน์ต่อการบริหารจัดการองค์กรเป็นหลัก	4.74	0.50	มากที่สุด
รวม		4.59	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 7 คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาได้คำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานและประโยชน์ต่อการบริหารจัดการองค์กรเป็นหลัก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการอบรมพัฒนาครูในสถานศึกษาให้มีความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT กับบุคลากรทุกคนในองค์กร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวมด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล

ที่	ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 117)		ระดับ คุณลักษณะ
		\bar{X}	S.D.	
1	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกเครือข่ายสังคมออนไลน์	4.76	0.62	มากที่สุด
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างปฏิสัมพันธ์และความไว้วางใจแก่บุคลากรในสถานศึกษา	4.72	0.58	มากที่สุด
3	ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึง คุณธรรมจริยธรรมยึดมั่นในกรอบระเบียบกฎหมายของสังคม	4.80	0.61	มากที่สุด
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจถึงผลกระทบและสามารถเรียนรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีได้อย่างชาญฉลาด	4.72	0.58	มากที่สุด
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลจากระบบไอซีทีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน	4.61	0.71	มากที่สุด
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เครือข่าย อินเทอร์เน็ตบริหารจัดการควบคุมกำกับตนเองและองค์กรได้เป็นอย่างดี	4.66	0.65	มากที่สุด
รวม		4.71	0.55	มากที่สุด

จากตาราง 8 คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงคุณธรรมจริยธรรมยึดมั่นในกรอบระเบียบกฎหมายของสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิก เครือข่ายสังคมออนไลน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลจากระบบไอซีทีเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการทำงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.61$) ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวมด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

ที่	ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	กลุ่มผู้ให้		ระดับ คุณลักษณะ
		ข้อมูล		
		(n = 117)		
		\bar{X}	S.D.	
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานอย่างต่อเนื่อง	4.42	1.01	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงคุณค่าของนวัตกรรมที่สร้างประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.61	0.71	มากที่สุด
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย	4.10	1.11	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานทั้งแบบเป็นทีมหรือการมุ่งเน้นส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม	4.32	0.84	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพครู	4.44	0.75	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำสารสนเทศมาเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างทั่วถึง	4.59	0.62	มากที่สุด
	รวม	4.41	0.54	มาก

จากตาราง 9 คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงคุณค่าของนวัตกรรมที่สร้างประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำสารสนเทศมาเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างทั่วถึง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวมด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ

ที่	ด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 117)		ระดับ คุณลักษณะ
		\bar{X}	S.D.	
1	ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรม	4.49	0.62	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการนำเอา ICT มาใช้เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการเรียนที่หลากหลาย	4.46	0.64	มาก
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดหาทรัพยากรการเข้าถึงองค์ความรู้เพื่อเพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีให้แก่ผู้เรียน	4.43	0.63	มาก
4	ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมต่อกับผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านการศึกษาและปฏิบัติงานรวมทั้งหรือเกี่ยวกับกลยุทธ์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.52	0.68	มากที่สุด
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาความเป็นครูและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์และภาวะผู้นำในการใช้เทคโนโลยี	4.50	0.69	มาก
รวม		4.48	0.55	มาก

จากตาราง 10 คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมต่อกับผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านการศึกษาและปฏิบัติงานรวมทั้งหรือเกี่ยวกับกลยุทธ์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาความเป็นครูและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์และภาวะผู้นำในการใช้เทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดหาทรัพยากรการเข้าถึงองค์ความรู้เพื่อเพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีให้แก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการนำนวัตกรรมและ เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา 2) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 3) ด้านความรู้และความสามารถในการบริหาร 4) ด้านการสื่อสารและทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และ 5) ด้านการเป็นพลเมือง ในยุคดิจิทัล โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน โดยมีรายละเอียดประเด็นหัวข้อ การสัมภาษณ์ ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์

จากประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ จัดการข้อมูลในสถานศึกษาด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีมาตรฐาน ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ ความคิดเห็น ดังนี้

1.1 ผู้บริหารควรเข้ารับการอบรมเรื่องการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ และนำมาใช้ ในโรงเรียน

“...การส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการข้อมูลด้วยระบบเทคโนโลยี สารสนเทศได้อย่างมีมาตรฐาน...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 8 กุมภาพันธ์ 2566)

“...จัดฝึกอบรมและพัฒนาทั้งตัวผู้บริหาร และบุคลากร...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 26 กุมภาพันธ์ 2566)

“...ผู้บริหารยอมรับเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงในการบริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล และนำมาใช้ในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 20 กุมภาพันธ์ 2566)

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรให้ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ และจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ชัดเจน มีการจัดระบบงาน และแผนงานต่างๆ ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

“...การส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติ นั้นสำคัญที่สุด มีการกำหนดยุทธศาสตร์ เรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีมาตรฐาน มีการ SWOT...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 8 กุมภาพันธ์ 2566)

“...จัดการข้อมูลต้องเป็นระบบ ให้ทุกคนได้จัดเก็บ และเข้าถึงได้ รู้จักข้อจำกัด ในการเข้าจัดการระบบการเข้าถึงข้อมูลได้ ข้อมูลข่าวสารสามารถเผยแพร่ต่อสาธารณะได้อย่าง หลากหลาย แต่ความเป็นมาตรฐานนั้นต้องมีการตรวจสอบข้อมูล ก่อนที่จะนำข้อมูลต่างๆ ไปใช้ ความเป็นมาตรฐานคือต้องตรวจสอบข้อมูลเหล่านั้น...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 8 กุมภาพันธ์ 2566)

“...ผู้บริหารต้องประชุมสอบถามปัญหาในการใช้งาน กับผู้ใช้ และผู้ออกแบบระบบ มีการปรับปรุงระบบ และออกแบบใหม่ให้เหมาะสมกับการประยุกต์ใช้...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 7 มีนาคม 2566)

“...การวางแผน ที่ต้องปฏิบัติตามลำดับพร้อมแนวทางปฏิบัติระดับวัตถุประสงค์ของ การปฏิบัติงานการลงมือปฏิบัติการการกำหนดรูปแบบ โครงสร้างการบริหารโดยมอบอำนาจหน้าที่ ของบุคลากรให้มีความชัดเจนพร้อมกำหนดลักษณะและวิธีการประสานงานสัมพันธ์ตามลำดับขั้น...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 26 กุมภาพันธ์ 2566)

“...ให้ผู้บริหารเข้าถึงเทคโนโลยีการบริหารเทคโนโลยีสำหรับสถานศึกษา โดยกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งมีแผนงานที่ ชัดเจน มีการวางโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวข้องกับสถานที่ อุปกรณ์และการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็น ระบบ...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 20 กุมภาพันธ์ 2566)

1.3 ผู้บริหารเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร

“...ผู้บริหารต้องทำให้ทุกคนเห็นตรงกัน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ เสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารส่งเสริมได้โดยการสำรวจ ความพร้อมทางเทคโนโลยีให้เหมาะสม และรองรับกับระบบที่ต้องการพัฒนา...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 8 กุมภาพันธ์ 2566)

“...ออกแบบการใช้งานให้เหมาะกับพื้นฐานความรู้ของทุกคน สร้างวัฒนธรรมเพื่อ ส่งเสริมการนำไปใช้ และเหมาะสมกับการใช้งาน...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 7 มีนาคม 2566)

“...สื่อสัมพันธ์ในหน่วยงานภายในองค์กรให้เข้ากันได้เพื่อให้งานเดินและประสิทธิภาพไม่มีการทำงานซ้ำซ้อนหรือขัดแย้ง ทำให้ทุกฝ่ายประสานงานกลมเกลียวกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 26 กุมภาพันธ์ 2566)

“...ให้ผู้บริหารเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 20 กุมภาพันธ์ 2566)

2. คุณลักษณะด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

จากประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT กับบุคลากรทุกคนในองค์กรอย่างไรบ้าง ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็นดังนี้

2.1 ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองให้มีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการยกระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียน

“...ทำระบบควบคุมภายใน มีค่าเป้าหมาย จะได้เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการศึกษาอย่างดี และเกิดประโยชน์ในการพัฒนา ผู้บริหารมีความรู้ที่จะสามารถให้คำปรึกษาได้ตามสายบังคับบัญชา...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 8 กุมภาพันธ์ 2566)

“...ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการใช้ ICT เริ่มโดยตัวผู้บริหารเองต้องไม่รู้ สนใจศึกษาหาความรู้ด้านการใช้ ICT อยู่เสมอ เพื่อสามารถปรับแก้ไขปัญหาได้...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 7 มีนาคม 2566)

“...ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เกี่ยวกับการความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ถูกต้อง พัฒนาทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร และครูในสถานศึกษา...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 26 กุมภาพันธ์ 2566)

“...สร้างความตระหนักให้ผู้บริหารพัฒนาตนเองให้มีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารในการยกระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียน...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 20 กุมภาพันธ์ 2566)

2.2 ผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารในการยกระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียนรวมทั้งเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ

“...สร้างทีมงานที่มีความรู้ความสามารถเรื่องการใช้ ICT เพื่อสามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT กับบุคลากรทุกคนในองค์กร โดยที่ผู้บริหารเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถ มีใจบริการ สื่อสารชัดเจน มาสร้างความเข้าใจ รวมถึงให้ความรู้ การปรับปรุงงาน ให้เป็นระบบและแก้ปัญหาต่างๆ ที่เจอได้...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 7 มีนาคม 2566)

“...ควรส่งเสริมในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เกี่ยวกับการส่งเสริมสถานศึกษาให้มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการติดตามจัดการข้อมูล และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สถานศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนในยุคปัจจุบันที่มีทั้งรูปแบบการเรียนการสอนที่โรงเรียนและการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 26 กุมภาพันธ์ 2566)

“...สร้างเครือข่ายร่วมเรียนรู้ให้กับผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารในการยกระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียน...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 20 กุมภาพันธ์ 2566)

3.3 ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาศึกษานิเทศก์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

“...ควรทำงานเป็นเครือข่าย เครือข่ายระหว่างสถานศึกษา เครือข่ายระหว่างองค์กร ทำงานร่วมกับสถานประกอบการที่มีกำลังที่จะมาสนับสนุนโรงเรียนได้ สร้างเครือข่ายทางการเรียนรู้ทั้งในและนอกองค์กร...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 8 กุมภาพันธ์ 2566)

“...สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดหาทรัพยากรการเข้าถึงองค์ความรู้ เพื่อเพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีให้แก่ผู้เรียน สามารถดำเนินการสร้างเครือข่ายความร่วมมือได้ทั้ง เครือข่ายภายใน และเครือข่ายภายนอก เช่น โรงเรียนใกล้เคียง หน่วยงานภาครัฐและเอกชนอื่นๆ ที่สนับสนุนทางด้านเทคโนโลยี...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 7 มีนาคม 2566)

“...สร้างเครือข่ายร่วมเรียนรู้ เช่น กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) ระหว่าง ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ในการยกระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียน...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 20 กุมภาพันธ์ 2566)

2.4 สำนักงานเขตพื้นที่ควรให้กลุ่ม ICT จัดการอบรมและสร้างความรู้ระหว่างกลุ่ม ในการให้คำปรึกษาเรื่องการใช้ ICT

“...ให้ Knowledge หรือจัดทำเป็นคู่มือการใช้ข้อมูล ICT ที่สามารถชวนให้เข้าถึง ได้ตลอด สนับสนุนความรู้เช่น การใช้ PEDLET การให้ความรู้ในการพัฒนางาน PA เป็นต้น เพราะหากมีความรู้ ครูก็สามารถนำไปใช้ หากไม่มีความมั่นใจ ICT ด้านไหน ก็จัดอบรมให้...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 8 กุมภาพันธ์ 2566)

“...ต้องสร้างทีมงานที่มีความรู้ความสามารถเรื่องการใช้ ICT เพื่อสามารถให้ คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT กับบุคลากรทุกคนในองค์กร โดยที่ผู้บริหารเลือกคนที่มีความรู้ ความสามารถ มีใจบริการ สื่อสารชัดเจน มาสร้างความเข้าใจ รวมถึงให้ความรู้...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 7 มีนาคม 2566)

“...ควรส่งเสริมด้านกระบวนการเรียนรู้ เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร ในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ส่งเสริมการใช้ทรัพยากร สามารถสร้างเว็บไซต์ที่ใช้ ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารอย่างเป็นระบบ จัดเป็นคลังแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 26 กุมภาพันธ์ 2566)

“...ส่งเสริมให้มีการกำกับนิเทศ ติดตามประเมินผลและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีพร้อมกัน เนื่องจากครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ยังไม่ค่อยคุ้นชินกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการบริหารจัดการหรือการจัดการเรียนการสอน...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 20 กุมภาพันธ์ 2566)

3. คุณลักษณะด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล

จากประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลจากระบบ ICT เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็นดังนี้

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ ICT ในการปฏิบัติงานอย่างได้เหมาะสมเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับบุคลากร

“...สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ต้องสนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นตัวอย่างที่ดีในการสร้างผู้นำในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสามารถเป็นแบบอย่างที่ดี...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 8 กุมภาพันธ์ 2566)

“...ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำ และสามารถวิเคราะห์งานที่ทำก่อน ว่างานใดสามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลจากระบบ ICT เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้บ้าง...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 7 มีนาคม 2566)

“...สพม พลอต. ควรส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีสามารถใช้ ICT ในการปฏิบัติงานอย่างได้เหมาะสมเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 26 กุมภาพันธ์ 2566)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีสามารถใช้ ICT ในการปฏิบัติงานอย่างได้เหมาะสมเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 20 กุมภาพันธ์ 2566)

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลาย

“...ผู้บริหารโรงเรียนสามารถสร้างผู้นำในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมแห่งความสุขในการใช้เทคโนโลยี สร้างนวัตกรรมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อ

การเปลี่ยนแปลง และปลูกฝังให้คนในองค์กรต้องมีเป้าหมายเดียวกันรู้จักการการนำเอาระบบดิจิทัลมาใช้ใช้ให้เกิดประโยชน์และต้องทำงานให้มีประสิทธิภาพ...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 8 กุมภาพันธ์ 2566)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลายเพื่อการใช้ข้อมูลจากระบบ ICT...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 26 กุมภาพันธ์ 2566)

“...สร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลายเพื่อการใช้ข้อมูลจากระบบ ICT ที่ต่อเนื่องไม่หยุดชะงักระหว่างการทำงาน...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 20 กุมภาพันธ์ 2566)

3.3 ผู้บริหารควรเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้ ICT เพื่อการสื่อสารและการบริหารอย่างเป็นประจำ ในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของตนเอง

“...ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำ และสามารถวิเคราะห์งานที่ทำก่อน ว่างานใดสามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลจากระบบ ICT เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้บ้าง และทักษะที่ผู้บริหาร หรือบุคลากร มีพื้นฐานทักษะความรู้ หรือสามารถเรียนรู้ให้เข้าใจ และต่อยอดได้...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 7 มีนาคม 2566)

“...ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหารเข้าถึงการใช้ และพัฒนาการใช้ ICT เพื่อการสื่อสารและการบริหารอย่างเป็นประจำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของตนเอง...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 26 กุมภาพันธ์ 2566)

“...ให้ผู้บริหารเข้าถึงการใช้ ICT เพื่อการสื่อสารและการบริหารอย่างเป็นประจำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของตนเอง...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 20 กุมภาพันธ์ 2566)

4. คุณลักษณะด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ

จากประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดหาทรัพยากรการเข้าถึงองค์ความรู้เพื่อเพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีให้แก่ผู้เรียนบ้าง ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็น ดังนี้

4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมไปสู่การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการและส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งนี้การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงนี้

“...เปลี่ยนบรรยากาศให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ กระตุ้น หรือบริหารจัดการให้บุคลากรมีการพัฒนาความรู้ในเรื่องของการสร้างนวัตกรรม ทั้ง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระฯ หัวหน้าฝ่าย ผู้นำที่รับมอบหมายต้องบริหารจัดการด้านองค์ความรู้...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 8 กุมภาพันธ์ 2566)

4.2 ผู้บริหารควรทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเพราะเมื่อมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมคนในสถานศึกษามีความเห็นและทำงานร่วมกัน มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน

“...สถานศึกษาต้องทำให้เกิดความสำเร็จก่อน และเครือข่าย หรือผู้ที่มีส่วนร่วม หรือ stakeholder ในการจัดการศึกษาก็จะเป็นแหล่งที่มาของทรัพยากรเอง ทำให้ครูและบุคลากรมีเป้าหมายเดียวกันในการทำงานก็จะสำเร็จ...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 8 กุมภาพันธ์ 2566)

“...เงื่อนไขความสำเร็จ ในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ที่จะให้ผู้อื่นอยากร่วมงานด้วย และงานนั้นจะสัมฤทธิ์ผลได้ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำ มีความน่าเชื่อถือก่อน ต้องครองตนให้เป็นที่ยอมรับ ที่น่าเชื่อถือก่อน เมื่อไปสร้างเครือข่ายความร่วมมือ หรือขอความอนุเคราะห์ที่ไหน เขาจึงจะช่วยเหลือ ใช้แนวทาง 3 ช. คือ ชอบ เชื่อ ช่วย หมายถึง ทำให้เขาชอบก่อน เมื่อเขาชอบ เขาก็จะเชื่อ เมื่อเขาเชื่อ เขาก็จะช่วยเหลือเรา...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 7 มีนาคม 2566)

“...ผู้บริหารทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมคนในสถานศึกษาให้มุ่งสู่ความสำเร็จ มีความเห็นและทำงานร่วมกัน มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันจะทำให้การเป็นไปอย่างราบรื่น...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 20 กุมภาพันธ์ 2566)

4.3 ผู้บริหารควรระดมทรัพยากรในการจัดซื้อจัดหาทรัพยากรเพื่อการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีจากแหล่งต่างๆ

“...บริหารการควบคุมภายใน และใช้เงินแต่ละโครงการได้อย่างคุ้มค่า (ใช้น้อยเกิดผลมาก) เพื่อสำรองงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาทรัพยากรเพื่อการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 8 กุมภาพันธ์ 2566)

“...การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดหาทรัพยากรการเข้าถึงองค์ความรู้เพื่อเพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีให้แก่ผู้เรียน สามารถดำเนินการสร้างเครือข่ายความร่วมมือได้ทั้งเครือข่ายภายใน และเครือข่ายภายนอก...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 7 มีนาคม 2566)

“...ประสานงานและสร้างเครือข่าย อันดับแรก ต้องหาเครือข่าย สร้างข้อตกลงร่วมกัน เช่น บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ดำเนินความร่วมมือ ขับเคลื่อนความร่วมมือตามภารกิจ บทบาท หน้าที่ที่รับผิดชอบร่วมกันตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ในการจัดหาทรัพยากรการเข้าถึงองค์ความรู้เพื่อเพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีให้แก่ผู้เรียน...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 7 มีนาคม 2566)

“...เสริมสร้าง สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ทักษะ และมีประสบการณ์จริงในการใช้ และจัดหาทรัพยากร เทคโนโลยี...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 26 กุมภาพันธ์ 2566)

“...ควรให้การสนับสนุนเพื่อจัดซื้อจัดหาทรัพยากรเพื่อการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีจากแหล่งต่างๆ...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 20 กุมภาพันธ์ 2566)

5. คุณลักษณะด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

จากประเด็นสัมมนาเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็น ดังนี้

5.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับเทคโนโลยี

“...การจัดอบรม การศึกษาคูงาน ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ทุกด้าน ตั้งแต่ นักเรียน ครู และผู้บริหาร...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 7 มีนาคม 2566)

“...เสริมสร้าง สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ทักษะ และมีประสบการณ์จริงในการใช้เทคโนโลยีในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 26 กุมภาพันธ์ 2566)

“...ให้ผู้บริหารเรียนรู้การใช้ application ต่างๆ ในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 20 กุมภาพันธ์ 2566)

5.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรเข้ารับการอบรมการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการออกแบบการเรียนรู้

“...ศึกษาหาความรู้ เข้าอบรมสัมมนาเพิ่มเติมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และจัดสรรให้มีเวทีให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น จัดให้มีการสัมมนาเชิงวิชาการ การจัดนิทรรศการแสดงผลงานต่างๆ การจัดอบรม การศึกษาดูงาน การประกวด Best Practice การประกวดโครงการต่างๆ เพื่อให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ทุกด้าน...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 7 มีนาคม 2566)

“...ส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างองค์กรผลักดันให้มีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการทำงานร่วมกับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ประกอบการ ผู้ปกครอง เป็นต้น...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 20 กุมภาพันธ์ 2566)

5.3 ส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างองค์กรผลักดันให้มีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการทำงานร่วมกับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ประกอบการ ผู้ปกครอง เป็นต้น เปลี่ยนคน ให้เห็นร่วมกัน ทำงานร่วมกัน ให้เป็นเอกภาพ

“...ทำงานเป็นเครือข่าย เครือข่ายระหว่างสถานศึกษา เครือข่ายระหว่างองค์กรทำงานร่วมกับสถานประกอบการที่มีกำลังที่จะมาสนับสนุนโรงเรียนได้ โดยเฉพาะ นานาชาติ หรือต่างประเทศ ทุกโครงการที่เป็นประโยชน์ ผู้นำต้องรอบรู้และมีทักษะทางการใช้ภาษาด้วย สร้างเครือข่ายทางการเรียนรู้ทั้งในและนอกองค์กร...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 8 กุมภาพันธ์ 2566)

ตาราง 11 แสดงผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ที่	ข้อความ	แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
1	คุณลักษณะด้านการเป็นพลเมือง ในยุคดิจิทัล	<p>1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี ในการใช้ ICT ในการปฏิบัติงานอย่างได้เหมาะสมเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ ให้กับบุคลากร</p> <p>2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างวัฒนธรรมการทำงานและ บรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลาย</p> <p>3. ผู้บริหารควรเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้ ICT เพื่อการสื่อสารและการบริหารอย่างเป็นประจำ ในการช่วย เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของตนเอง</p>
2	คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์	<p>1. ผู้บริหารควรเข้ารับการอบรมเรื่องการจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศ และนำมาใช้ในโรงเรียน</p> <p>2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรให้ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ของโรงเรียน ที่ชัดเจน มีการจัดระบบงาน และแผนงานต่าง ๆ ด้วยระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>3. ผู้บริหารเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร</p>
3	คุณลักษณะด้านการปรับปรุงอย่างเป็น ระบบ	<p>1. ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองให้มีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญ ของการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ในการยกระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาและการเรียนรู้ ของผู้เรียน</p> <p>2. ผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ในการยกระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาและการเรียนรู้ ของผู้เรียนรวมทั้งเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการบริหารจัดการ</p> <p>3. ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) ระหว่าง ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง</p>

ที่	ข้อความ	แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
4	คุณลักษณะด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติ ที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ	<p>4. สำนักงานเขตพื้นที่ควรให้กลุ่ม ICT จัดการอบรมและสร้างความรู้ระหว่างกลุ่ม ในการให้คำปรึกษาเรื่องการใช้ ICT</p> <p>1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศ ในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมถึงจัดอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีความทันสมัย ให้บริการแก่ผู้เรียน</p> <p>2. ผู้บริหารสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและภายนอก เพื่อช่วยกันระดมทรัพยากรในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีแก่ผู้เรียน</p>
5	คุณลักษณะด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	<p>1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับเทคโนโลยี</p> <p>2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรเข้ารับการอบรมการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการออกแบบการเรียนรู้</p> <p>3. ส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างองค์กรผลักดันให้มีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการทำงานร่วมกับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ประกอบการ ผู้ปกครอง เป็นต้น</p>

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ และ 2) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยวิธีการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 56 คน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 61 คน รวมทั้งหมด 117 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พบว่า ในภาพรวมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีโอกาส

ในการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการข้อมูลในสถานศึกษาด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีมาตรฐานอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาได้คำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานและประโยชน์ต่อการบริหารจัดการองค์กรเป็นหลัก อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT กับบุคลากรทุกคนในองค์กร อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึง คุณธรรมจริยธรรมยึดมั่นในกรอบระเบียบกฎหมายของสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลจากระบบไอซีทีเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการทำงาน อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงคุณค่าของนวัตกรรมที่สร้างประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมต่อกับผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านการศึกษาและปฏิบัติงานรวมทั้งหารือเกี่ยวกับกลยุทธ์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดหาทรัพยากรการเข้าถึงองค์ความรู้เพื่อเพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีให้แก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาพิษณุโลก อุดรดิตถ์ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลไว้ ดังนี้

2.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรให้ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ชัดเจน และสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ และนำมาใช้ในโรงเรียน เสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคโนโลยี การจัดระบบงาน และแผนงานต่างๆ ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.2 ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรให้ผู้บริหารพัฒนาตนเองให้มีวิสัยทัศน์ ส่งเสริมให้เห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารในการยกระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และควรให้กลุ่ม ICT ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดการอบรมและสร้างความรู้ระหว่างกลุ่ม ในการให้คำปรึกษาเรื่องการใช้ ICT

2.3 ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนให้ ผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้ ICT เพื่อให้มีองค์ความรู้ในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของตนเอง และแบบอย่างที่ดีในการใช้ ICT ในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับบุคลากร พัฒนาเสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลาย

2.4 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับเทคโนโลยีจัดการอบรมเพื่อพัฒนาการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการออกแบบการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างองค์กร

2.5 ด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศ ในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรวมถึงจัดอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีความทันสมัย ให้บริการแก่ผู้เรียน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและภายนอก เพื่อช่วยกันระดมทรัพยากรในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีแก่ผู้เรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมคุณลักษณะในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยได้กำหนดไว้เป็นหนึ่งในพันธกิจของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ที่ได้แปลงยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี สู่การปฏิบัติอย่าง

เป็นรูปธรรม มีโครงการส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้ทักษะทางดิจิทัล โดยมีนโยบายและจุดเน้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ให้สถานศึกษาขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาด้วย “การใช้พื้นที่เป็นฐาน ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน” ตามแนวทางการขับเคลื่อน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พัฒนาวิธีใหม่ ได้วิถีคุณภาพ โดยการสร้างห้องเรียนคุณภาพ เสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีความรู้ทันต่อสภาวะการณ์ของโลก ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์, 2563) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญหล้า น้อยนวล และคณะ (2564) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุโขทัย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการนำนวัตกรรมและ เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์และการพัฒนาตนเอง ด้านบุคลิกภาพของ ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความรู้และความสามารถในการบริหาร และด้านความรับผิดชอบ

1.1 คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเป็น พลเมืองในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากบริบทขององค์กรมีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้าใจถึงบริบทดังกล่าวที่เป็นปัจจัย ส่งเสริมหรืออุปสรรคในการบริหารงาน เหล่านี้ส่งผลทำให้ผู้บริหาร และบุคลากรในสถานศึกษาและ ผู้เรียน รวมถึงการจัดการเรียนการสอน และนวัตกรรมการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเปลี่ยนแปลงไป ด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ จุฬาลักษณ์ อักษรณรงค์ และคณะ (2561) ที่กล่าวว่า ความเป็น พลเมืองในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องสามารถตรวจสอบ ควบคุมตนเองสร้าง ปฏิสัมพันธ์และความไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับผู้อื่น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ใน การเข้าถึงความแตกต่าง ของสมาชิกในชุมชนอย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฐานะ บุญรอด และคณะ (2565) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้าง วัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก การบริหารสถานศึกษา ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ โดยเฉพาะ การพัฒนาความรู้การสร้างเครือข่ายทางการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นประจำ จนเกิดเป็นวัฒนธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพชยนต์ อ่อนช้อย (2563) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะ ด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้ คือ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกมาด้วยการเรียนรู้และ

เข้าถึงนโยบายอย่างต่อเนื่อง สร้างเครือข่ายการเรียนรู้หลากหลาย ใช้เครื่องมือดิจิทัลแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพครู ตระหนักถึงคุณค่าของนวัตกรรมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ นำสารสนเทศมาเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงาน ส่งเสริมวัฒนธรรมแบบเป็นทีมกับการมุ่งเน้นส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม ชื่นชมในความสำเร็จและความก้าวหน้า ทำงานตามภารกิจให้เข้ากับสภาพปัญหาและความต้องการของครู และหาแนวทางหรือวิธีการแก้ไขปัญหาผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณีฐฎณิชา พรปทุมชัยกิจ และคณะ (2564) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร ผลการวิจัย พบว่าการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมาก

2. ผลศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พบว่า

2.1 ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางในการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ไว้ดังนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้ ICT เพื่อให้มีองค์ความรู้ในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของตนเอง และแบบอย่างที่ดีในการใช้ ICT ในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับบุคลากร พัฒนาเสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562) ที่กล่าวว่า การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางจริยธรรม กฎหมาย และสังคม ตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อวิวัฒนาการวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณีฐฎณิชา พรปทุมชัยกิจ และคณะ (2564) ที่ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทุกคนใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ จัดหางบประมาณมาซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์เทคโนโลยีให้เพียงพอ สร้างค่านิยมในการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และมีการประเมินประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีในการสอน

2.2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางในการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ไว้ดังนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรให้ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ชัดเจน และสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ และนำมาใช้ในโรงเรียนเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคโนโลยี การจัดระบบงาน และแผนงานต่างๆ ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562) ที่กล่าวว่า การมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ร่วมกับการแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์

กับบุคลากรอื่นๆ ได้ สามารถนำการพัฒนา การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและการบูรณาการเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในองค์กร และยกระดับความเป็นเลิศขององค์กรได้ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ญัฐธัญญา พรพทุมชัยกิจ และคณะ (2564) ที่ทำวิจัยเรื่อง แนวทางด้านการศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ว่า ควรกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน ปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ รวมถึงเล็งเห็นความสำคัญของเทคโนโลยี และนำมาพัฒนาองค์กร

2.3 ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางในการส่งเสริม คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ไว้ดังนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรให้ผู้บริหารพัฒนา ตนเองให้มีวิสัยทัศน์ ส่งเสริมให้เห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ในการยกระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งเป็นผู้นำในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) ระหว่าง ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และควรให้กลุ่ม ICT ของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาจัดการอบรมและสร้างความรู้ระหว่างกลุ่ม ในการให้คำปรึกษาเรื่องการใช้ ICT ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จุฬาลักษณ์ อักษรณรงค์ และคณะ (2561) กล่าวว่า การปรับปรุง อย่างเป็นระบบ คือ ผู้นำจะต้องคำนึงถึงการพัฒนาองค์กร รวมถึงการจัดแหล่งเรียนรู้ให้ มีความเหมาะสม โดยคำนึงถึงการใช้เทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในการบริหาร จัดการองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐานะ บุญรอด และคณะ (2565) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องภาวะ ผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการวิจัย พบว่า การปรับปรุงอย่างเป็นระบบอยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 ด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ แนวทางในการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลไว้ว่า ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างบรรยากาศ ในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมถึงจัดอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีความทันสมัย ให้บริการแก่ผู้เรียน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับ หน่วยงานภายในและภายนอก เพื่อช่วยกันระดมทรัพยากรในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ทางเทคโนโลยี แก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ต้อมลักษณ์ บุญธรรม (2559) ที่กล่าวว่า ความเป็นเลิศ การปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ผู้นำทางการศึกษาจะต้องสนับสนุนส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรมโดยที่มอบอำนาจให้กับครู เพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้เรียนโดยผ่าน การเพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีและทรัพยากรดิจิทัลที่จำเป็น และสอดคล้องกับแนวคิดของ ต้อมลักษณ์ บุญธรรม (2559, น. 219-220) ที่กล่าวว่า ความเป็นเลิศการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ (Excellence in Professional Practice) ผู้นำทางการศึกษาจะต้องสนับสนุนส่งเสริมสภาพแวดล้อม

ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรมโดยที่มอบอำนาจให้กับครู เพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้เรียน โดยผ่านการเพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีและทรัพยากรดิจิทัลที่จำเป็น

2.5 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางในการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลไว้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับเทคโนโลยี จัดการอบรมเพื่อพัฒนาการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการออกแบบการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2563) ที่กล่าวว่า การสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอนของครู การบริหารงานสถานศึกษาในด้านต่างๆ ตลอดจนการให้นักเรียนสามารถใช้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่างๆ ผ่าน Internet ได้ตลอดเวลา และสอดคล้องกับแนวคิดของ ต้องลักษณะ บุญธรรม (2559) กล่าวว่า การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนโลกยุคดิจิทัล (Digital Age Learning Culture) ผู้นำทางการศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีให้เป็นปกติจนเกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัลในสถานศึกษา การจัดหาและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ดังกล่าวอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางในการทำวิจัยครั้งต่อไปเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปศึกษาและพัฒนาให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ สามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาและส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้โดยสนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษาประยุกต์ใช้ข้อมูลจากระบบไอซีทีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้ ICT เพื่อให้มีองค์ความรู้ในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของตนเอง และแบบอย่างที่ดีในการใช้ ICT ในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับบุคลากร พัฒนาเสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลาย

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน โดยให้ครูตระหนักถึงคุณค่าของเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรมที่เอื้อต่อ

การเรียนรู้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2.2 ควรศึกษาความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ฉัตรแก้ว. (2562). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคประเทศไทย 4.0 ของครูผู้สอน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 7(1), 136-137.
- กรรณิกา เรตมอนต์. (2559). *ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2559). *แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559-2561)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์.
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2559). *เอกสารรายงานการสำรวจการมีกรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- กันต์กมล วราสุนันท์. (2562). *การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุดรธานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กุลจิรา รักชนคร. (2563). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *Journal of Modern Learning Development*, 5(3), 328-344.
- กุลนที ทองจันทร์. (2562). *ผู้บริหารยุคใหม่กับเทคโนโลยีสารสนเทศ*. สืบค้น 4 พฤษภาคม 2565, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/429105>
- ขวัญหล้า น้อยนวล, พิมพกา ธรรมสิทธิ์, และสุกัญญา รุจิเมธาภาส. (2564). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(7), 176-189.
- คณินนิตย์ กิจวิธิ. (2560). *การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- คณินนิตย์ กิจวิธิ. (2561). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(1), 33-40.

- คมสันต์ วงษ์ชาลี. (2561). *การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จงพงศ์ มงคลวนิช. (2556). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทิมา ประสงค์มณี. (2563). *การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- จิณฉัตร ปะโคทัง. (2561). *ภาวะผู้นำคุณคิทธิลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ*. อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซ็ท.
- จุฬาลักษณ์ อักษรณรงค์, และกุหลาบ ปุริสาร. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตหนองหาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จังหวัดอุดรธานี. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 8(2), 178-188.
- เจริญ ภูวิจิตร. (2558). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในอาเซียน*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. ใน *รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติครุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน : ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21*. กภาพสินธุ์ : มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- ฐานะ บุญรอด และวสันต์ชัย กากแก้ว. (2565). ภาวะผู้นำคุณคิทธิลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(3), 1137 – 1150.
- ณัฐธนิชา พรปทุมชัยกิจ, อุดมพันธ์ พิษณุประเสริฐ, และพงษ์ศักดิ์ ทองพันธ์ (2564). ภาวะผู้นำคุณคิทธิลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 15(2), 50-64.
- ณัฐวดี ชูวัง, และอัจฉราวรรณ จันทร์เพ็ญศรี. (2565). คุณลักษณะและทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคนวัตกรรมตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, 10(2), 48-63.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2560). *ภาวะผู้นำทางการบริหาร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ดาวรรุวรรณ ถวิลการ. (2564). *ภาวะผู้นำดิจิทัล* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ต้องลักษณะ บัญธรรม. (2559). การเป็นผู้นำยุคเศรษฐกิจดิจิทัลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรทางการศึกษา. *วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรมพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*, 7(1), 223-224.
- ถวิล อรัญเวศ. (2561). *คุณลักษณะของนักบริหารยุคไทยแลนด์ 4.0*. สืบค้น 15 พฤษภาคม 2565, จาก <https://www.obec.go.th/archives/694>
- ทิพวรรณ ล้วนปสิทธิ์สกุล. (2562). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาของนโยบายไทยแลนด์ 4.0*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทีศนา แคมมณี. (2553). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธรรมรักษ์ ละอองนวล. (2561). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล*. อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซ็ท.
- ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย และสุชาติ บางวิเศษ. (2563). *การบริหารและการจัดการศึกษาลู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2559). *การศึกษาไทย 4.0 ในบริบทการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. สืบค้น 20 มิถุนายน 2565, จาก <https://thai.ac/news/show/531>
- นิคม พวงรัตน์. (2552). *วิเคราะห์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวดที่ 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 63-69*. สืบค้น 23 พฤษภาคม 2565, จาก <https://www.kroobannok.com/5071>
- บรรจง ลาวะลี. (2560). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไร้พรมแดน. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 6(2), 206-215.
- ปนัดดา ปิ่นทัศน์. (2556). *คุณลักษณะของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระราชวุฒ ปัญญาวิชโร (เพชรไพร). (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น*. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 6(2), 130-142.
- พสุ เดชะรินทร์. (2562). *CHULAPEDIA จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. สืบค้น 5 เมษายน 2566, จาก <http://www.chulapedia.chula.ac.th/index.php?title=ความผิดพลาดในการบริหาร>

- ไพชยนต์ อ่อนช้อย. (2563). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. ศรีสะเกษ. มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.*
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ. (2559). *การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3).* กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2557). *หลักการแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5).* ชลบุรี: สำนักพิมพ์มนตรี.
- มูนา จารง. (2560). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).* ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ฤทธิกร ศิริประเสริฐโชค. (2559). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21. ใน การเสวนาทางวิชาการหัวข้อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21. ชลบุรี : วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- วสันต์ บัวชุม. (2562). *การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ จังหวัดปึงกาฬ. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- วิลาวัลย์ วิชโรทัย. (2564). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 7(ฉบับพิเศษ), 71-83.*
- ศราวุธ กางสำโรง. (2559). *อิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).* พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์. (2565). *ข้อมูลสารสนเทศ 2565. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2565, จาก https://www.secplutt.go.th/pk_6508/info65_plkutt.pdf*
- สมหมาย อ้าดอนกลอย. (2556). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารบัณฑิตศึกษา, 7(1), 1-7.*
- ศราวุธ นาแรมงาม. (2561). *ผู้นำกับการขับเคลื่อนนโยบายประเทศไทย 4.0. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.*
- สัมมา ธรณิธย์. (2560). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4).* กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

- สาคร มหาหิงค์, บุญจักรวาล รอดบำเรอ, และวิราภรณ์ ส่งแสง (2565). คุณลักษณะผู้บริหาร
สถานศึกษายุคดิจิทัล. *วารสารครุศาสตร์ปัญญา*, 4(4), 58 – 70.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2563). กรอบแนวทางการพัฒนา
ทักษะด้านดิจิทัลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *รายงานผลโครงการประชุมสัมมนาการบริหารการศึกษา
ส่วนภูมิภาค*. นครปฐม: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). *การปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการ
สภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานอิเล็กทรอนิกส์. (2561). *ทบทวนสู่ผู้นำความเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: ส่วนนโยบายรัฐบาล
อิเล็กทรอนิกส์ฝ่ายนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การ
มหาชน).
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจรรยา ชาวสกุล, ธีระ รุญเจริญ, และวรสิทธิ์ รัตนวราหะ. (2560), ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล.
ใน *รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครุศาสตร์
วิจัย ครั้งที่ 3 นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้*. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). *ภาวะผู้นำในองค์กรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปัญญาชน.
- สุภัค ยมพุก. (2558). *การบริหารสถานศึกษาและการรับรู้การสนับสนุนการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มที่ 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. นครปฐม: มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- สุวิมล มธูรส, กิตติ รัตนราช, และอนันต์ อุปสอด. (2562). การศึกษาไทย 4.0 ในบริบทของผู้บริหาร
สถานศึกษา. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*, 8(2), 278.
- หาญชัย เกียรติเฟื่องฟู, วิทยา จันท์ศิลา, และสธิพร เขาวนชัย. (2565). ความต้องการพัฒนา
คุณลักษณะในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2. *Journal of modern learning development*, 7(6),
184-193.

- อารีย์ น่าใจดี และพิชญภา ยืนยาว. (2562). ผู้นำกับการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล.
 ใน งานประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ครั้งที่ 11. นครปฐม:
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (*School Management in Digital Era*). สืบค้น 12 ตุลาคม 2565 จาก <http://www.truelookpanya.com/knowledge/content/52232/-edu-t251-t2-t2s3Administrators>
- Bank, A. (2017). *Leadership in the digital age*. Retrieved April 16, 2018, from <http://farrukhiqbal.iba.edu.pk/pdfs/BankAlfalahLeadershipintheDigitalAge.pdf>
- Chris, A. Suppo. (2013). *Digital citizenship instruction in Pennsylvania Public School: School Leaders experienced beliefs and current practices* (Doctor of Education). Indiana, PA: Indiana University of Pennsylvania.
- Duignan, P. A. (2014). Authenticity in educational leadership: History, ideal, reality. *Journal of Educational Administration*, 52(2), 152-172.
- Eric Sheninger. (2019: 78-79). *Digital leadership: Changing paradigms for changing times* (2nd ed.). California: SAGE Publications Asia-Pacific.
- Gardner, H. (2006). *Five minds for the future*. Boston: Harvard Business School.
- Hollomon, L. P. (1999). Characteristic of the principals centers as context profession development. *Journal of Educational Administration*, 60(3), 605.
- LEAD Research Series. (2015). *Beyond easy answers: New leadership practice for the digital age*. Berlin: Mercator Capacity Building Center for Leadership and Advocacy.
- Maxine Driscoll. (2019). *Top 10 Characteristics of Awesome 21st Century School Leaders*. Retrieved May 17, 2022, from <https://thinkstrategicforschools.com/top-10-characteristics-21st-century-school-leaders/>
- Stewart M. (2015). The Language of Praise and Criticism in a Student Evaluation Survey. *Studies in Educational Evaluation*, 45(1), 1-9.
- Yang, P. (2011). *A Literature Review of the Skills Required by 21st Century School Administrators* (Master of Business Administration). Canada: Athabasca University.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยนครพนม

ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า (แบบสอบถามคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์)

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สธิพร เขาวนชัย ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร วิจัย และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ดร.สุริยา จันทิมา ตำแหน่ง อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
3. ดร.อมรรัตน์ สารเถื่อนแก้ว ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนสารวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์ แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

1. ดร.อุไร ปัญญาสิทธิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
2. นางสาวชนอนงค์ ชูรา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองปรือ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2
3. นางสาวฉวีชนิภูธรา พุ่มชุ่ม ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
4. นางสาววิชุดา แดนเมือง ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

แบบสอบถาม

คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะ
ของผู้บริหารในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ของ
นายวชิรพงศ์ พูลเกษร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศนะ ศรีปีตตา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

3. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

จึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะเก็บรักษา
คำตอบของท่านไว้เป็นความลับ โดยจะนำมาวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อท่านใดๆ
ทั้งสิ้น และขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบคำถามครั้งนี้

นายวชิรพงศ์ พูลเกษร

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ระดับการศึกษา

ระดับปริญญาตรี

สูงกว่าระดับปริญญาตรี

3. ตำแหน่ง

ผู้อำนวยการสถานศึกษา

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิษณุโลก อุตรดิตถ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน
ที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก
อุตรดิตถ์ ข้อละ 1 ระดับ โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง มีคุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง มีคุณลักษณะอยู่ในระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง มีคุณลักษณะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล	มีคุณลักษณะดังกล่าว				
		5	4	3	2	1
คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์						
1.	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดทิศทาง สามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ					
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ ขับเคลื่อนองค์กรเพื่อตอบสนอง นโยบายการศึกษาในทุกระดับ					
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีโอกาสในการพัฒนาตนเอง					
4.	ผู้บริหารสถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ครู มีส่วนร่วมในการทำงานจนได้รับความไว้วางใจจากครู					
5.	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างจิตสำนึก ที่ดีในการปฏิบัติงานให้กับครูด้วยการคิดเชิงบวก					
6.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการข้อมูลในสถานศึกษาด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีมาตรฐาน					
7.	ผู้บริหารสถานศึกษาบูรณาการการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับความเป็นเลิศทางการศึกษา					
คุณลักษณะด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ						
8.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการจัดแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยี					
9.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการอบรมพัฒนาครูในสถานศึกษาให้มีความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัล					
10.	ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT กับบุคลากรทุกคนในองค์กร					
11.	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามบุคลากรในสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
12.	ผู้บริหารสถานศึกษาได้คำนึงถึงการใช้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีที่เหมาะสม					
13.	ผู้บริหารสถานศึกษาได้คำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานและประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ					

ข้อ	คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล	มีคุณลักษณะดังกล่าว				
	องค์กรเป็นหลัก					
คุณลักษณะด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล						
14.	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างการปฏิบัติตนที่ดีในฐานะสมาชิก เครือข่ายสังคมออนไลน์					
15.	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างปฏิสัมพันธ์และความไว้วางใจแก่บุคลากรในสถานศึกษา					
16.	ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึง คุณธรรมจริยธรรมยึดมั่นในกรอบระเบียบกฎหมายของสังคม					
17.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจถึงผลกระทบและสามารถเรียนรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีได้อย่างชาญฉลาด					
18.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลจากระบบไอซีทีเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการทำงาน					
19.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เครือข่าย อินเทอร์เน็ตบริหารจัดการควบคุมกำกับตนเองและองค์กรได้เป็น อย่างดี					
คุณลักษณะด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล						
20.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานอย่างต่อเนื่อง					
21.	ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงคุณค่าของนวัตกรรมที่สร้างประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน					
22.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย					
23.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานทั้งแบบเป็นทีม หรือการมุ่งเน้นส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม					
24.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพครู					
25.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำสารสนเทศมาเพิ่ม ประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าถึงเทคโนโลยี					

ข้อ	คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล	มีคุณลักษณะดังกล่าว				
	ดิจิทัลได้อย่างทั่วถึง					
คุณลักษณะด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ						
26.	ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรม					
27.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการนำเอา ICT มาใช้เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการเรียนที่หลากหลาย					
28.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดหาทรัพยากรการเข้าถึงองค์ความรู้เพื่อเพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีให้แก่ผู้เรียน					
29.	ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมต่อกับผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านการศึกษาและปฏิบัติงานรวมทั้งหารือเกี่ยวกับกลยุทธ์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
30.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาความเป็นครูและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์และภาวะผู้นำในการใช้เทคโนโลยี					

****ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม****

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

แบบสัมภาษณ์

แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ของ นายวชิรพงศ์ พูลเกษร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปัดดา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

2. แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

3. แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้

นายวชิรพงศ์ พูลเกษร
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ชื่อ - สกุล
2. ตำแหน่ง
3. สังกัด/หน่วยงาน
4. ประสบการณ์การทำงาน
5. วันเดือนปี ที่สัมภาษณ์
6. เวลาที่สัมภาษณ์
7. สถานที่
8. หมายเลขโทรศัพท์

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

1. คุณลักษณะด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (ด้านที่ 3)

ท่านคิดว่าจะมีแนวทางอย่างไรบ้าง ในการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลจากระบบ ICT เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการทำงาน

.....

.....

.....

.....

.....

2. คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์ (ด้านที่ 1)

ท่านคิดว่าจะมีแนวทางอย่างไรบ้าง ในการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการข้อมูลในสถานศึกษาด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีมาตรฐาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. คุณลักษณะด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (ด้านที่ 2)

ท่านคิดว่าจะมีแนวทางอย่างไรบ้าง ในการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT กับบุคลากรทุกคนในองค์กร

.....

.....

.....

.....

.....

4. คุณลักษณะด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมีอาชีพ (ด้านที่ 5)

ท่านคิดว่าจะมีแนวทางอย่างไรบ้าง ในการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดหาทรัพยากรการเข้าถึงองค์ความรู้เพื่อเพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีให้แก่ผู้เรียน

.....

.....

.....

.....

.....

5. คุณลักษณะด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (ด้านที่ 4)

ท่านคิดว่าจะมีแนวทางอย่างไรบ้าง ในการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามีโปรดระบุ)

.....

.....

.....

****ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์****

ภาคผนวก ค ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC)

ผลการหาคุณภาพของแบบสอบถามเรื่องแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหาร
ในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
ด้านความตรงเชิงเนื้อหาด้วยค่า IOC

คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์						
1. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดทิศทางสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ ขับเคลื่อนองค์กรเพื่อตอบสนอง นโยบายการศึกษาในทุกกระดับ	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีโอกาสในการพัฒนาตนเอง	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4. ผู้บริหารสถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการทำงานจนได้รับความไว้วางใจจากครู	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานให้กับครูด้วยการคิดเชิงบวก	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการข้อมูลในสถานศึกษาด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีมาตรฐาน	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7. ผู้บริหารสถานศึกษาบูรณาการการใช้	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปล
	เทคโนโลยีเพื่อยกระดับความเป็นเลิศทางการศึกษา						
คุณลักษณะด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ							
8.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการจัดแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยี	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
9.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการอบรมพัฒนาครูในสถานศึกษาให้มีความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัล	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10.	ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT กับบุคลากรทุกคนในองค์กร	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
11.	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามบุคลากรในสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
12.	ผู้บริหารสถานศึกษาได้คำนึงถึงการใช้อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีที่เหมาะสม	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
13.	ผู้บริหารสถานศึกษาได้คำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานและประโยชน์ต่อการบริหารจัดการองค์กรเป็นหลัก	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
คุณลักษณะด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล							
14.	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างการปฏิบัติตนที่ดีในฐานะสมาชิก เครือข่ายสังคมออนไลน์	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
15.	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างปฏิสัมพันธ์และความไว้วางใจแก่บุคลากรในสถานศึกษา	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
16.	ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงคุณธรรมจริยธรรมยึดมั่นในกรอบ	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปล
	ระเบียบกฎหมายของสังคม						
17.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจถึงผลกระทบและสามารถเรียนรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีได้อย่างชาญฉลาด	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
18.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลจากระบบไอซีทีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
19.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตบริหารจัดการควบคุมกำกับตนเองและองค์กรได้เป็นอย่างดี	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
คุณลักษณะด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล							
20.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
21.	ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงคุณค่าของนวัตกรรมที่สร้างประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
22.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
23.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานทั้งแบบเป็นทีม หรือการมุ่งเน้นส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
24.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพครู	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
25.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำสารสนเทศมาเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าถึงเทคโนโลยี	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปล
	ดิจิทัลได้อย่างทั่วถึง						
คุณลักษณะด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ							
26.	ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรม	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
27.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการนำเอา ICT มาใช้เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการเรียนที่หลากหลาย	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
28.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดหาทรัพยากรการเข้าถึงองค์ความรู้เพื่อเพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีให้แก่ผู้เรียน	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
29.	ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมต่อกับผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านการศึกษาและปฏิบัติงานรวมทั้งหารือเกี่ยวกับกลยุทธ์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
30.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาความเป็นครูและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์และภาวะผู้นำในการใช้เทคโนโลยี	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม เรื่อง แนวทางการส่งเสริม
คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.988	31